

Název projektu	GENEREL MĚSTSKÉ ZELENĚ OSTROV
Část	SYSTÉM ZELENĚ MĚSTA Textová část
Objednatel	Město Ostrov, Jáchymovská 1, 363 01 Ostrov
Zpracovatel	Ing. Pavel – Šimek Florart, projekční a poradenská kancelář pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Rybářská 401, 688 01 Uherský Brod tel: 603525780, E-mail: florart@florart.cz, www. florart.cz
Kolektiv autorů	prof.Ing. Pavel Šimek, Ph.D, Ing. Pavel Šimek, jun., Ing. Martin Kovář, Ing. Zdena Rudolfová, Ing.Mgr. Anna Svobodová, Bc. Stanislava Hasoňová
Autorizace	ČKA: 01269 prof.Ing. Pavel Šimek, Ph.D
Datum	Listopad 2021

OBSAH

1	ÚVOD, ZADÁNÍ.....	4
2	POSTUP ZPRACOVÁNÍ.....	6
2.1	Základní terminologie a obecné souvislosti	6
2.2	Městská zeleň.....	7
2.3	Popis funkčních typů městské zeleně	8
2.4	Plochy zeleně v hlavní funkci	9
2.5	Plochy zeleně ve vedlejší funkci	10
2.6	Liniová zeleň městská	12
2.7	Metodika hodnocení aktuálního stavu (stability) ploch zeleně	12
3	SOUČASNÝ STAV SÍDELNÍ ZELENĚ	21
3.1	Zastoupení funkčních typů zeleně	21
3.2	Stabilita funkčních typů zeleně.....	22
3.3	Možnosti a omezení rozvoje zeleně v zastavěném území	26
3.3.1	Možnosti rozvoje městské zeleně	26
3.4	Limity a střety zájmů.....	27
4	NÁVRH SYSTÉMU ZELENĚ.....	28
4.1	Vazby sídla na krajinu	28
4.2	Teoretická východiska návrhu systému zeleně	30
4.3	Charakter ploch uvnitř skladebných rozvojových prvků.....	30
4.3.1	Individuální aspekt základních ploch.....	31
4.3.2	Systémový aspekt základních ploch	31
4.4	Skladebné části systému zeleně.....	33

4.5	Popis systému zeleně	35
4.5.1	Rozvojové osy	36
4.5.2	Rozvojové uzly.....	60
4.5.3	Prvky dotvářející systém zeleně.....	64
4.6	Návrh dřevinných vegetačních prvků.....	66
5	ZÁVĚR – priority řešení	69
	Tabulková část – Soupis základních ploch.....	72

1 ÚVOD, ZADÁNÍ

Generel městské zeleně Ostrov má za cíl zabezpečení dlouhodobé stability systému zeleně, rozvoj jeho ekologických a rekreačních funkcí. Metodický přístup pro tvorbu tohoto dokumentu vychází z osvědčených metod krajinářské architektury a v neposlední řadě také ze zkušeností ateliéru FLORART při navrhování rozvoje systému měst v České republice. Z hlediska obsahového je tento dokument členěn do dvou celků:

- Analýza území
- Návrh Generelu zeleně

Důvody pořízení dokumentu jsou:

- potřeba strategického dokumentu v oblasti zeleně
- definování podoby a stavu zeleně, která bude vycházet ze základních požadavků
- zvýraznění estetické stránky města, včetně zvýraznění dominantních prvků
- zohlednění ekologických požadavků
- zohlednění ekonomického hlediska z pohledu všech vynaložených nákladů
- stanovení požadavků pro projektování, výstavbu a provozování.

Cílem je navrhnout ucelený systém veřejně přístupné zeleně města Ostrov a zajistit jeho koncepční řešení. Generel mapuje a hodnotí současný stav veřejně přístupné zeleně v částech správního území města Ostrov.

Generel mapuje a hodnotí kvalitu a funkční využití městské zeleně a navrhuje opatření k jejímu zlepšení (návrh na uspořádání cílového stavu, výběr vhodných druhů dřevin apod.), včetně vazeb veřejně přístupné zeleně v zastavěném území sídel na zeleň v navazující volné krajině a včetně zohlednění synergie se zelení soukromou (veřejně nepřístupnou).

Generel v zastavěném území sídel řeší základní rozvojové otázky veřejně přístupné zeleně jako prostorotvorného, kompozičního, funkčního a environmentálního systému města.

Generel navrhuje další rozvoj systému veřejně přístupné zeleně, její zkvalitnění i plošné rozšíření a navrhne postup péče (případně obnovy, nového založení apod.) o jednotlivé prvky a součásti systému s ohledem na jejich význam v rámci systému.

Generel zohledňuje vlastnictví jednotlivých pozemků (v členění na pozemky ve vlastnictví města, pozemky ve vlastnictví ostatních veřejných subjektů, pozemky veřejně přístupné ve vlastnictví soukromých subjektů). Návrh řešení rozvoje systému veřejně přístupné zeleně je koordinován s Územním plánem města Ostrov.

Terénní práce byly realizovány v období: květen 2021.

Rozsah území tvoří zastavěná území v katastrech:

- Arnoldov
- Dolní Žďár
- Hanušov
- Hluboký
- Horní Žďár
- Kfely
- Maroltov
- Mořičov
- Vykmanov

Za kolektiv autorů: prof. Ing. Pavel Šimek, Ph.D

Autorizovaný architekt ČKA pro obor Krajinářská architektura

2 POSTUP ZPRACOVÁNÍ

2.1 Základní terminologie a obecné souvislosti

Třídění nezastavěných a nezastavitelných území vychází z celkového pojetí návrhu rozvojových os krajinného prostředí. Základní prostorovou jednotkou je ZÁKLADNÍ PLOCHA.

Základní plocha je část prostoru, v níž převládá některá z hlavních funkcí, jejíž projevy jsou v základní ploše homogenní. V případě zeleně používáme i označení *plochy zeleně samostatně funkční*, aby bylo možno odlišit plochy zeleně, kde jsou vegetační prvky součástí jiné základní funkce (např. bydlení, dopravy apod.).

Základní plocha je charakterizována HLAVNÍ FUNKCÍ. V rámci hlavní funkce jsou vegetační prvky rozčleněny podrobněji do funkčních typů (např. městská zeleň je rozdělena na zeleň parků, rekreačních ploch, hřbitovů apod.). Na základní ploše s hlavní funkcí může být uplatněn **ochranný režim**. K ochrannému režimu se vztahují prostorové i funkční regulace vymezené určitým zákonem (např. zákonem o ochraně přírody a krajiny, o ochraně památek apod.).

Analýza území z hlediska vegetace je založena na následujících principech:

- vymezení hranice základních ploch v území
- navržení hlavní funkce pro každou základní plochu
- upřesnění funkčního typu
- vymezení ochranných režimů (zvláště chráněná území, významné krajinné prvky, územní systém ekologické stability krajiny atd.)

Hlavní funkce nezastavitelných území jsou rozlišeny takto:

- městská zeleň
- krajinná zeleň – nebyla předmětem zadání, ale je zpracována
- zemědělsky obhospodařovaná půda – není předmětem zadání
- plochy plnící funkci lesa – není předmětem zadání
- významné kompoziční detaily

Jako MĚSTSKÁ ZELEŇ jsou označeny základní plochy sloužící jako náhrada za nenávratně ztracené původní přírodní prostředí a jako zázemí pro odpočinek a rekreační aktivity obyvatel. Jejich znakem je záměrná prostorová kompozice, přítomnost introdukovaných druhů dřevin a určitý stupeň vybavenosti různými doplňky a drobnými stavbami. Plochy jsou nezastavitelné s výjimkou stavebních objektů umožňujících funkci např. městského parku (zpevněné cesty, inženýrské sítě, WC).

Rozvoj těchto ploch zajišťuje především koncepce krajinářské architektury, intenzita péče a městský zahradník se svými prostředky a nástroji (režim péče, mechanizační vybavení, plánovací nástroje...).

Jako KRAJINNÁ ZELEŇ (uvedeno pro úplnost postupu) jsou označeny plochy s převažující ekologickou a krajinotvornou funkcí. Tvoří ji převážně tzv. rozptýlená zeleň v krajině (vegetační prvky rostoucí mimo les) - skupiny stromů, keřů, trvalých travních porostů na terénních nerovnostech, mezích, remízích, stržích, v břehových hranách vodních toků, v litorálním pásu vodních nádrží, dále sekundární sukcesní stádia v dotěžených dobývacích (či vojenských) prostorech, lomech, pískovnách apod. Plochy krajinné zeleně slouží pro zachování a obnovu přírodních a krajinných hodnot území. Rozvoj těchto ploch zajišťují především přírodní mechanismy sukcese a nasycování společenstev. Z toho vyplývá, že plochy krajinné zeleně se mohou nacházet i v jádrových územích měst, např. jako vegetační doprovod vodních toků, území lesoparků apod. Vybrané vegetační objekty s touto hlavní funkcí se podílí na prostorovém komplexu územního systému ekologické stability. Při hodnocení upřesňujeme funkční typy podle jejich požadavků, které mají na druhové a prostorové složení vegetačních formací.

2.2 Městská zeleň

Pro podrobnější upřesnění hlavní funkce používáme výraz funkční typ (FT).

Plochy, na kterých plní zeleň hlavní funkci

- P park
- U parkově upravená plocha
- J jiná – ostatní zeleň
- R rekreační zeleň
- T ochranná zeleň
- H hřbitovy
- N nábřeží
- S stabilizační zeleň svahů

Plochy, na kterých plní zeleň funkci doprovodnou

- ZB zeleň obytných souborů
- ZD zeleň dopravních staveb
- ZC zeleň občanské vybavenosti
- ZK zeleň školních a kulturních zařízení

ZS	zeleň sportovišť
ZV	zeleň vodotečí
ZZ	zeleň zdravotnických zařízení
ZE	zeleň železnic
VD	významný detail

Liniová zeleň – městská

ST	stromořadí

Hodnocené údaje (atributy) jako výsledek terénního průzkumu jsou uvedeny v tabelárním přehledu. Struktura hodnocených atributů je zvolena tak, aby popisovala nejvýznamnější vlastnosti základních ploch zeleně, které souvisí s mírou plnění funkce každé konkrétní plochy. U základních ploch je uvedena ve sloupcích popisujících aktuální stav ploch.

Použité zkratky:

- VP = vegetační prvek
- DVP = dřevinný vegetační prvek

2.3 Popis funkčních typů městské zeleně

Pro jednotlivé funkční typy městské zeleně je zpracován popis každého funkčního typu a návrh regulací. Popis obsahuje kromě obecných informací také specifické informace zjištěné při terénním průzkumu. Regulace obsahují názor zpracovatele na nutná opatření k plnění funkce těchto ploch.

2.4 Plochy zeleně v hlavní funkci

H – Hřbitovy

Popis: Plochy účelového zařízení, které svým charakterem patří do soustavy sídelní zeleně. Vysoký podíl vysoké liniové zeleně, nové řešení dílčích částí nutno vždy rozvíjet individuálně řešeným programem.

Regulace: V rozvojovém programu respektovat charakter základní plochy v systému zeleně sídla.

J – Jiná

Popis: Často neupravené plochy, volně přístupné, bez současné údržby. Charakteristickým znakem jsou spontánně vzniklé porosty (dřevin i bylin). Jedná se např. o stavební proluky, plochy po staveništích. Plochy jsou zpravidla volně přístupné a neudržované.

Regulace: Při hledání optimálního návrhu na využití těchto ploch respektovat potřebu doplnění struktury nezastavěných ploch. Prioritou je návrh pěstebního modelu.

P – Parky

Popis: Souvislá upravená plocha, na které plošná a prostorová struktura vegetačních prvků odpovídá potřebám pro plnohodnotný odpočinek. Jde o převážně o objekty zahradního umění (parky, historické zahrady, veřejné sady). Jejich hlavní funkcí je harmonizace biologických a urbanistických prvků městského prostoru. Skladba vegetačních prvků, dosahovaná intenzita péče, možnost rozvinutí programového řešení a kompozice činí z tohoto funkčního typu nejvýznamnější kompoziční celek krajinářské architektury. Požadavek na možnost poskytnutí účinné rekreace v přírodním prostředí je podmíněn dostatečným kompozičním a pěstebním potenciálem plochy a možností jeho případného využití. Stupeň dosažení kompozičního a pěstebního cíle každé základní plochy je posuzován dosaženou stabilitou plochy.

Regulace: Plochy nesmí být redukovány, veškeré činnosti v okolí související s objektem musí být posuzovány z hlediska možných vlivů na park (prostředí i biotop). Rozvojové programy (i programy režimu péče) musí upřednostňovat individuální i systémový charakter plochy.

U – Parkově upravené plochy

Popis: Menší parkově upravené plochy, u kterých převažuje dekorativní (prostorotvorná, doplňující) funkce. Na rozdíl od parků tyto plochy neposkytují možnost plnohodnotného prostředí pro odpočinek a možnost všestranně rozvíjet kompozici a program plochy. Jejich funkce v systému zeleně města je významná – vytváří mozaiku drobných ploch, která významně ovlivňuje upravenost (charakter) a specifičnost městských částí i celého sídla.

Regulace: Plochy nesmí být redukovány, činnosti a aktivity situované v kontaktu s těmito plochami musí být rozvíjeny (provozovány) tak, aby nenarušovaly charakter plochy. Plochy by měly být rozvíjeny v souladu s jejich charakterem ve vztahu k blíže definovaným potřebám jejich okolí.

R – Rekreační zeleň

Funkční typ může mít dva odlišné charaktery. Část ploch je lokalizovaná v silně urbanizovaném prostředí a tyto plochy představují značný rozvojový potenciál. V jiných případech se jedná o plochy u zařízení hromadné rekreace (sezónnost, časově omezený přístup) nebo přístupné plochy využívané celoročně, které se nacházejí především na okrajích intravilánu, s minimální vybaveností. Plochy často navazují na krajinnou zeleň.

Regulace: Plochy nesmí být redukovány, činnosti a aktivity situované v kontaktu s těmito plochami musí být rozvíjeny (provozovány) tak, aby nenarušovaly charakter plochy. Plochy by měly být rozvíjeny v souladu s jejich charakterem ve vztahu k blíže definovaným potřebám jejich okolí.

T – Ochranná zeleň

Popis: Plochy plnící funkci, protihlukové, protiprašné či optické clony. Zpravidla porosty v ideálním stavu více etážové, zapojené. Druhá skladba clony by měla být smíšená z důvodu účinku i v zimním období.

Regulace: Plochy nesmí být redukovány, veškeré činnosti v okolí související s objektem musí být posuzovány z hlediska možných vlivů na okolí plochy vůči kterým je požadována ochranná funkce. Plán péče o plochu musí brát zřetel na dlouhodobé zabezpečení funkčnosti ochrany před škodlivými vlivy.

N - Nábřeží

Popis: Plochy vegetace podél vodních toků. Plošná a prostorová struktura umožňuje na dílčí části rozvoj rekreačních aktivit.

Regulace: Plochy nesmí být redukovány, činnosti a aktivity situované v kontaktu s těmito plochami musí být rozvíjeny (provozovány) tak, aby nenarušovaly charakter plochy. Plochy by měly být rozvíjeny v souladu s jejich charakterem ve vztahu k blíže definovaným potřebám jejich okolí.

S - Stabilizační vegetace svahů

Popis: Polyfunkční plochy vegetace, u nichž nad ostatními funkcemi výrazně dominuje biotechnická stabilizace svahů.

2.5 Plochy zeleně ve vedlejší funkci

ZB – Zeleň obytných souborů

Popis: Plochy vegetace uvnitř soustředěné bytové zástavby, bezprostředně navazující na zástavbu s určením k využívání obyvateli sídliště. Zvláštností ploch je přítomnost charakteristické vybavenosti: dětská hřiště, pískoviště, ale i klepače či sušáky.

Regulace: Plochu aktivního biologického povrchu nelze snižovat novou stavební činností. Rozvojové programy musí respektovat uspořádání ploch z hlediska údržby a jejich využívání.

ZC – Zeleň občanské vybavenosti

Popis: Funkční typ zahrnující dvě částečně odlišné skupiny ploch. Jedná se o drobné plochy v okolí budov občanské vybavenosti, které nemají charakter parkově upravených ploch (funkce je podřízena charakteru vybavenosti). Do tohoto funkčního typu jsou zahrnuty i plochy často rozsáhlých areálů se zbytkovými plochami vegetace, v kterých se provozují služby obyvatelům (nikoliv průmyslové zařízení).

Regulace: Rozvojové programy musí vycházet z konkrétního charakteru plochy. Struktura vegetačních prvků podřízena provozu

ZD – Zeleň dopravních staveb

Popis: Převážně liniové plochy zeleně bezprostředně navazující na komunikace a dopravní stavby. Plochy dělicích pásů, prostory křižovatek a mimoúrovňových dopravních systémů, zelené pásy mezi komunikací a chodníkem, svahy podél silnic.

Regulace: Do kořenového prostoru doprovodné zeleně nelze umísťovat žádné inženýrské sítě. Prostorovou strukturu nutno podřídít zásadám a omezením vyplývajícím z provozu na komunikacích.

ZK – Zeleň školních a kulturních zařízení

Popis: Převážně vyhrazená zeleň s omezeným přístupem, převážně oplocená, náležející k areálům všech typů škol, mateřských škol, domovů dětí a mládeže, dětských domovů, církevních objektů, kulturních zařízení. Plochy vytváří většinou nezbytné zázemí (doprovod) konkrétního zařízení.

Regulace: Plochy je třeba rozvíjet v souladu s potřebami uživatelů objektů při respektování vztahů k vnějším okolním plochám.

ZS – Zeleň sportovních areálů

Popis: Plochy zeleně uvnitř sportovních areálů s upraveným režimem přístupnosti, převážně oplocených, náležejících k vyšší vybavenosti, např. stadiony, fotbalová hřiště, tenisové kurty, dostihové závodiště aj. Zeleň je většinou ve formě parkově upravených pravidelně udržovaných ploch. Může však jít i o minimální plochy zeleně po obvodu hřiště.

Regulace: Rozvojové programy musí prioritně vycházet z potřeby zajištění kvalitního prostředí pro provozování sportů a sportovního zařízení. Stávající vegetaci nutno pěstebně zabezpečit.

ZV – Zeleň vodotečí

Popis: Zeleň v doprovodu vodotečí a vodních ploch, zpravidla vždy volně přístupná. Je tvořena charakteristickým druhovým složením dřevin druhově navázaných na vodní prostředí. Důležitá součást kosterní zeleně sídel. Mnohdy má i v zastavěné části přírodě blízký charakter.

Regulace: Plochy jsou nositeli přírodní kvality, současně je možno jejich zapojení do urbanizovaného prostředí v závislosti na charakteru zapojení do systému zeleně města (forma existence i jako stromořadí – součást nábřeží apod.).

ZE – Zeleň železnic

Převážně liniové plochy zeleně bezprostředně navazující na trasy železnic. Plochy železničních náspů, popřípadě mimoúrovňových dopravních systémů. Přítomnost specifické struktury vegetačních prvků a jejich druhového složení.

Regulace: Prostorovou strukturu nutno podřídít zásadám a omezením vyplývajícím z provozu na komunikacích.

ZZ – Zeleň zdravotnických zařízení

Popis: Vyhrazená zeleň s omezeným přístupem, převážně oplocená, náležící k areálům vyšší vybavenosti (např. nemocnice). Jedná se o parkově upravené plochy zeleně, s pravidelnou údržbou.

Regulace: Plochy je nutno rozvíjet v souladu s potřebami uživatelů objektů při respektování vztahů k vnějšímu okolí plochy.

VD – Významný detail

Popis: Záměrně založené plochy / kompoziční prvky zeleně zcela minimálního rozsahu tvořící např. doprovod různým drobným kulturním památkám či drobným stavbám (křížky, sochy, památníky apod.). Významným detailem může být např. soliterní strom, dvojice vegetačních prvků doprovázející drobnou stavbu apod.

Regulace: Zpravidla se jedná o zajištění ochrany a optimální péče (pěstebních opatření) u dřevinných vegetačních prvků.

2.6 Liniová zeleň městská

ST – Stromořadí

Popis: Stromořadím rozumíme liniovou výsadbu dřevin zpravidla kolem komunikací nebo vodotečí, které jsou tvořeny dřevinami stejného druhu a optimálně i stáří. Předmětem posuzování jsou pouze „uliční stromořadí“ jako vegetační doprovody liniových staveb. Stromořadí, která jsou součástí základních ploch zeleně, nejsou samostatně posuzována (jsou hodnoceny v rámci základní plochy).

Regulace: Nutná je odpovídající pěstební péče zajišťující, že vegetační prvek plnohodnotně plní funkci prvku, tvořícího významné linie systému zeleně ve městě i krajině.

2.7 Metodika hodnocení aktuálního stavu (stability) ploch zeleně

Klasifikace jednotlivých ploch zeleně byla prováděna na základě poznání souboru charakteristik při terénním průzkumu. Hodnocení probíhalo ve dvou úrovních. Nejdříve byla posouzena úroveň dílčích charakteristik a následně, na základě těchto dílčích hodnocení, byla posouzena plocha jako celek.

Aktuální stav ploch zeleně vyjadřuje v terminologii oborových územně plánovacích nástrojů „stabilitu ploch“. Za stabilní plochy jsou považovány takové, které jsou plně funkční.

Posouzení funkčnosti plochy zeleně (resp. její stability) je poznatelné především na základě zjištění určujících vlastností vegetačních prvků a jejich prostorové struktury. Pro vybrané funkční typy zeleně je rovněž důležitou vlastností jejich vybavenost (mobiiliářem, doplňky) neboť tato souvisí s plněním rekreačních funkcí. Na základě praktikování tohoto východiska u řady zpracovaných územně plánovacích podkladů byly vybrány pro popis stability tato kritéria hodnocení:

- vhodnost druhového složení vegetačních prvků,
- prostorová struktura vegetačních prvků,
- pěstební a zdravotní stav dřevin,
- doplňky a vybavenost

Vhodnost druhového složení vegetačních prvků je charakteristika, pomocí které především vyjadřujeme vhodnost taxonomické skladby pro konkrétní funkční typy a stanovištní podmínky.

Prostorová struktura vegetačních prvků je charakteristika, pomocí které vyjadřujeme horizontální i vertikální strukturu vegetačních prvků s ohledem na funkční typy, aktuální programovou náplň. Svůj význam při hodnocení mají i širší vazby základní plochy na okolí (provoz, kompozice).

Pěstební a zdravotní stav dřevin je charakteristika, pomocí které vyjadřujeme dendrologický potenciál všech dřevinných vegetačních prvků (jako dominantních vegetačních prvků z hlediska prostorové stability plochy).

Doplňky a vybavenost je charakteristika, pomocí které vyjadřujeme vybavenost plochy mobiliářem. U konkrétních FT rovněž posuzujeme nezbytnost přítomnosti prvků rekreace a vybavenosti.

Veškerá data o zastoupených vegetačních prvcích ve funkčních typech byla zpracována v geografickém informačním systému (GIS).

Pro posuzování sledovaných parametrů stability byl použit hodnotící systém uvedený v tabelárním přehledu viz níže:

Číselník hodnot pro jednotlivé atributy – plochy:

PŘÍSTUPNOST PLOCHY ZELENĚ (REŽIM NÁVŠTĚVNOSTI)	
Označení	Popis stavu
P	Veřejnosti přístupná plocha bez omezení
O	Časově omezený přístup na plochu, v režimu otevírací doby apod.
V	Vyhrazená plocha – plocha veřejnosti přístupná pouze za stanoveného režimu

PROSTOROVÁ STRUKTURA VEGETAČNÍCH PRVKŮ NA PLOŠE		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu zeleně, plně podporuje jeho funkci.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky, plně podporuje funkci plochy.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Potřebná částečná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru apod.).
4	Nevhodná	Struktura nevhodná vzhledem k charakteru funkčního typu. Nutná významná úprava (stratifikace porostů, změna skladby vegetačních prvků, změna otevřenosti/uzavřenosti prostoru apod.)
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela nevhodná, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.

DRUHOVÁ STRUKTURA DŘEVINNÝCH VEGETAČNÍCH PRVKŮ NA PLOŠE		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Zcela odpovídá charakteru funkčního typu a stanovištním podmínkám.
2	Vhodná	Vhodná struktura s několika méně významnými nedostatky. Odpovídá funkci plochy i stanovištním podmínkám.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná. Druhová struktura vyžaduje částečnou úpravu (částečná výměna druhů/doplnění druhů).
4	Nevhodná	Druhové složení je nevhodné pro plnění požadovaných funkcí funkčního typu nebo pro zajištění stabilní kostry plochy. Nutná významná úprava (výměna druhů/doplnění druhů).
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela neodpovídá charakteru funkčního typu a/nebo stanovištním podmínkám, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Nutné vytvořit znovu.

VĚKOVÁ STRUKTURA DŘEVINNÝCH VEGETAČNÍCH PRVKŮ NA PLOŠE		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Rozložená věková struktura, na celé ploše zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. Zaručen kontinuální vývoj a obměna generací dřevin. Popřípadě se jedná o nově založenou plochu.

2	Vhodná	Rozložená věková struktura, zastoupen dostatečný počet nových výsadeb. V ojedinělých segmentech plochy generační obměna zajištěna není (výsadby chybí).
3	Průměrně vhodná	Převažují dospělé stromy, v segmentech plochy jsou však významné dílčí obnovy (dosadby nových dřevin). Kontinuální generační obměna není zajištěna celoplošně.
4	Nevhodná	Zcela převažují dospělé či přestálé stromy. Nové výsadby pouze ojedinělé, nebo jen v některých segmentech, bez vlivu na kontinuální generační obnovu plochy jako celku.
5	Zcela nevhodná	Zcela převažují dospělí nebo přestárlí jedinci. Postupný rozpad. Případné individuální dosadby nemohou ovlivnit rozpad plochy (aktuální, budoucí).

PŘEVAŽUJÍCÍ ZDRAVOTNÍ A PĚSTEBNÍ STAV DŘEVINNÝCH VEGETAČNÍCH PRVKŮ (DVP)

Kvalita prvku		Popis stavu
1	Velmi vysoká	Převažující část DVP je plně vitálních, zdravých, typického či požadovaného tvaru, bez symptomů poškození. Převažující část DVP plochy perspektivní a stabilní.
2	Vysoká	Převažující část DVP vykazuje drobné nedostatky oproti předcházející kategorii, které však významněji nesnižují jejich perspektivu a stabilitu. Převažující část DVP plochy stále perspektivní a stabilní.
3	Průměrná	Převažující část DVP je se středně sníženou vitalitou, se známkami poškození a zhoršeným zdravotním stavem. Převažující část DVP plochy s částečně sníženou perspektivou a stabilitou.
4	Nízká	Převažující část DVP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců s podstatně sníženou vitalitou nebo špatným zdravotním stavem. Převažující část DVP plochy s výrazně sníženou perspektivou a stabilitou.
5	Velmi nízká	Převažující část VP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců, s natolik sníženou vitalitou nebo špatným zdravotním stavem, že chybí předpoklady, byť jen krátkodobé existence v přijatelném stavu. Převažující část DVP plochy zcela neperspektivní a nestabilní.

POTŘEBA OBNOVY ČI PĚSTEBNÍHO ZÁSAHU

Body	Potřeba zásahu	Popis stavu
1	Bez potřeby	Prvky plochy bez potřeby obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu.

2	Minimální potřeba	Prvky plochy s minimální potřebou obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah se týká a) pouze několika málo prvků (např. odstranění stromu, instalace bezpečnostní vazby, řez) nebo za b) má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu (např. výchovný řez, zdravotní řez apod.).
3	Dílčí potřeba	K udržení plné a dlouhodobé funkčnosti a stability nutno realizovat dílčí pěstební zásahy (segmenty plochy).
4	Vysoká potřeba	Vysoká potřeba stabilizace prvků pomocí rozsáhlých pěstebních zásahů a dílčích obnov.
5	Nutná obnova	Zcela nestabilní a nefunkční prvky. Zlepšení stavu možné pouze kompletní obnovou.

PŘÍTOMNOST PRVKŮ REKREACE, NÁPLŇ A VYBAVENOST PLOCHY		
Body	Kvalita	Popis stavu
NN	Není nutná	Přítomnost prvků rekreace a vybavenosti není nutná vzhledem k charakteru a lokalizaci funkčního typu.
1	Zcela dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Vhodně rozmístěny po celé ploše.
2	Dostatečná	Přítomnost dostatečného množství prvků rekreace a vybavenosti. Nerovnoměrně rozmístěny – ojedinělé segmenty bez náplně.
3	Průměrná	Prvky rekreace a vybavenosti jsou přítomny, nejsou však v dostatečném počtu nebo nejsou rovnoměrně rozloženy na ploše.
4	Nedostatečná	Prvky rekreace a vybavenosti ve zcela nedostatečném množství a ve zcela nevhodném rozmístění na ploše.
5	Zcela nedostatečná	Úplná absence prvků rekreace a vybavenosti. Negativní ovlivnění funkčnosti/stability plochy.

PŘEVAŽUJÍCÍ KVALITATIVNÍ STAV TECHNICKÝCH PRVKŮ (TP)		
Body	Kvalita prvku	Popis stavu
1	Velmi vysoká	TP bez jakýchkoli známek poškození či narušení, plně funkční.
2	Vysoká	TP vykazují pouze ojedinělé drobné známky poškození či narušení, plně funkční.
3	Průměrná	V důsledku poškození či narušení je částečně omezena funkčnost TP.
4	Nízká	V důsledku rozsáhlého poškození či narušení TP je významně omezena jejich funkčnost.

5	Velmi nízká	Zcela poškozené či narušené TP, zcela nefunkční.

CELKOVÁ STABILITA PLOCHY		
Body	Název	Popis stavu
S	Stabilní	Plocha zeleně (funkční typ) plní svoji funkci. Je tedy ve své funkci stabilní.
N	Nestabilní	Plocha zeleně (funkční typ) neplní svoji funkci. Je tedy ve své funkci nestabilní.

Číselník hodnot pro jednotlivé atributy – stromořadí:

ÚPLNOST STROMOŘADÍ		
Body	Struktura	Popis stavu
1	úplné stromořadí	výpadek stromů je menší než 20 %
2	mezernaté stromořadí	výpadek stromů od 20–40 %
3	rozpadlé stromořadí	výpadek větší než 40 %

VHODNOST DRUHOVÉHO SLOŽENÍ		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Druhové složení je optimální, zcela odpovídá parametrům uličního prostoru (aktuálně ani potenciálně nedochází k prostorovým střetům) a stanovištním podmínkám.
2	Vhodná	Druhové složení s méně významnými nedostatky – vtroušené taxony, které ale odpovídají parametrům uličního prostoru i stanovištním podmínkám.
3	Průměrně vhodná	Struktura ne zcela vhodná. Druhová struktura vyžaduje potenciálně částečnou úpravu (částečná výměna druhů/doplnění druhů)
4	Nevhodná	Druhové složení je nevhodné pro plnění požadovaných funkcí vegetačního doprovodu nebo pro zajištění prostorové stability. Nutná významná úprava (výměna druhů/doplnění druhů)
5	Zcela nevhodná	Struktura zcela neodpovídá charakteru funkčního typu a/nebo stanovištním podmínkám, neumožňuje plnění požadovaných funkcí, negativně ovlivňuje stabilitu plochy. Obnova nutná.

VĚKOVÁ STRUKTURA DŘEVINNÝCH VEGETAČNÍCH PRVKŮ		
Body	Struktura	Popis stavu
1	Velmi vhodná	Vyrovnaná věková struktura na celé délce stromořadí. Nejsou zastoupeny jedinci věkového stadia 5 (přestálý jedinec).
2	Vhodná	Převládá jedno konkrétní věkové stadium (podíl odlišných věkových stadií je zanedbatelný) a současně nejsou zastoupeny jedinci věkového stadia 5 (přestálý jedinec).

3	Průměrně vhodná	Zastoupení různých věkových stadií není z hlediska prostorové struktury zanedbatelné – zpravidla se však jedná přítomnost stromů navazujících věkových stadií (VS1-VS2, VS2-VS3, VS3-VS4). Současně nejsou zastoupeny jedinci věkového stadia 5 (přestárlý jedinec).
4	Nevhodná	Pestré zastoupení třech věkových stadií nebo stromořadí s významným zastoupením jedinců věkového stadia 5 (přestárlý jedinec).
5	Zcela nevhodná	Nevyrovnané zastoupení více než tří věkových stadií nebo stromořadí s dominantním zastoupením jedinců věkového stadia 5 (přestárlý jedinec).

PŘEVAŽUJÍCÍ ZDRAVOTNÍ A PĚSTEBNÍ STAV DŘEVINNÝCH VEGETAČNÍCH PRVKŮ (DVP)

Kvalita prvku		Popis stavu
1	Velmi vysoká	Převažující část DVP je plně vitálních, zdravých, typického či požadovaného tvaru, bez symptomů poškození. Převažující část DVP celkové délky ST perspektivní a stabilní.
2	Vysoká	Převažující část DVP vykazuje drobné nedostatky oproti předcházející kategorii, které však významněji nesnižují jejich perspektivu a stabilitu. Převažující část DVP celkové délky ST stále perspektivní a stabilní.
3	Průměrná	Převažující část DVP je se středně sníženou vitalitou, se známkami poškození a zhoršeným zdravotním stavem. Převažující část DVP celkové délky ST s částečně sníženou perspektivou a stabilitou.
4	Nízká	Převažující část DVP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců s podstatně sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem. Převažující část DVP celkové délky ST s výrazně sníženou perspektivou a stabilitou.
5	Velmi nízká	Převažující část DVP je v důsledku stáří, poškození, chorob či škůdců, s natolik sníženou vitalitou, a/nebo zdravotním stavem, že chybí předpoklady, byť jen krátkodobé existence v přijatelném stavu. Převažující část DVP celkové délky ST zcela neperspektivní a nestabilní.

POTŘEBA OBNOVY ČI PĚSTEBNÍHO ZÁSAHU

Body	Potřeba zásahu	Popis stavu
1	Bez potřeby	Stromy bez potřeby obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu.

2	Minimální potřeba	Stromy s minimální potřebou obnovy či pěstebního zásahu. Případný zásah se týká a) pouze několika málo jedinců (např. odstranění stromu, instalace bezpečnostní vazby, řez), nebo za b) má spíše preventivní význam z dlouhodobého pohledu (např. výchovný řez, zdravotní řez apod.).
3	Dílčí potřeba	K udržení plné a dlouhodobé funkčnosti a stability nutno realizovat dílčí pěstební zásahy (segmenty délky).
4	Vysoká potřeba	Vysoká potřeba stabilizace stromů pomocí rozsáhlých pěstebních zásahů a dílčích obnov.
5	Nutná obnova	Zcela nestabilní a nefunkční stromořadí. Zlepšení stavu možné pouze kompletní obnovou.

POČET STRAN		
		Popis stavu – dřevinné vegetační prvky (DVP)
1	Jednostranné	Stromořadí tvoří vegetační doprovod pouze po jedné straně ulice
2	Oboustranné	Stromořadí tvoří vegetační doprovod obou stran ulice

POČET ŘAD		
		Popis stavu – dřevinné vegetační prvky (DVP)
1	Jedna řada	Jednořadé stromořadí
2	Dvě řady	Dvouřadé stromořadí
3	Tři řady	Třířadé stromořadí
		Jiné než uvedené kombinace (počet stran x počet řad) se uvádí v poznámce)

CELKOVÁ STABILITA PLOCHY		
Body	Název	Popis stavu
S	Stabilní	Stromořadí plní svoji funkci. Je tedy ve své funkci stabilní.
N	Nestabilní	Stromořadí neplní svoji funkci. Je tedy ve své funkci nestabilní.

3 SOUČASNÝ STAV SÍDELNÍ ZELENĚ

Současný stav zeleně je graficky vyjádřen ve výkresu *Analýza současného stavu zeleně*.

Soupiska hodnocených ploch je v samostatné příloze na konci dokumentu.

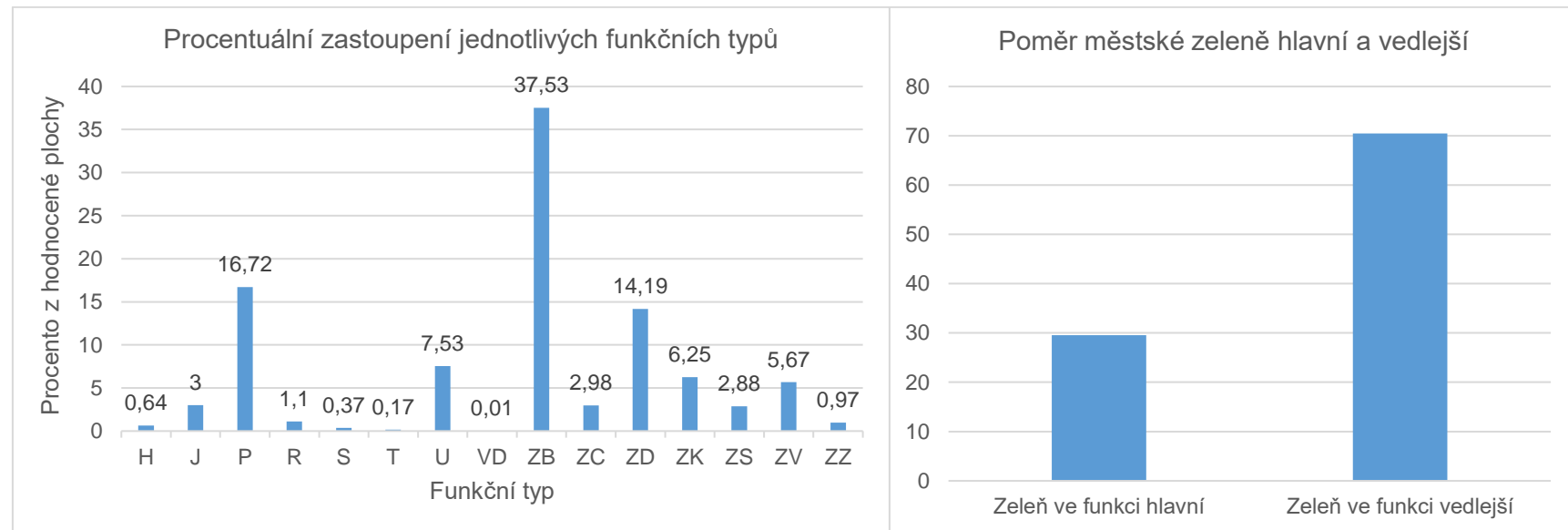
Podrobné hodnocení současného stavu zeleně bylo poskytnuto v samostatném dokumentu *GENEREL MĚSTSKÉ ZELENĚ OSTROV, část: ANALÝZA ÚZEMÍ*. Tato kapitola uvádí závěry jmenovaného dokumentu, jsou totiž jedním ze základních podkladů pro návrh systému zeleně.

3.1 Zastoupení funkčních typů zeleně

Bilance funkčních typů zeleně							
		Bilance podle výměry a počtu ploch				Výměra ZP v majetku města	
	Funkční typ zeleně	Výměra (m ²)	%	ks	%	Výměra (m ²)	%
H	Hřbitovy	12 178	0,64	1	0,55	12 178	100,00
J	Jiné (ostatní)	56 985	3,00	11	6,08	52 315	91,80
P	Parky	317 370	16,72	5	2,76	228 922	72,13
R	Rekreační zeleň	20 885	1,10	1	0,55	20 885	100,00
S	Stabilizační zeleň – svahy	7 058	0,37	2	1,10	7 057	99,99
T	Ochranná zeleň	3 145	0,17	1	0,55	3 145	100,00
U	Parkově upravené plochy	142 919	7,53	35	19,34	128 545	89,94
VD	Významný detail	186	0,01	3	1,66	154	82,80
ZB	Zeleň obytných souborů	712 163	37,53	33	18,23	586 147	82,31
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	56 480	2,98	7	3,87	16 050	28,42
ZD	Zeleň dopravních staveb	269 310	14,19	50	27,62	203 585	75,60
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	118 531	6,25	15	8,29	101 092	85,29
ZS	Zeleň sportovních areálů	54 680	2,88	5	2,76	54 680	100,00
ZV	Zeleň vodotečí	107 555	5,67	10	5,52	33 288	30,95
ZZ	Zeleň zdravotnických zařízení	18 369	0,97	2	1,10	7 516	40,92
	Celkem	1 897 814	100,00	181	100,00	1 455 559	76,70

Předmětem hodnocení bylo celkem 182 základních ploch městské zeleně (ZP) o celkové výměře 226,5 ha. Číselná řada není spojitá, protože v několika případech došlo při zpracování ke spojení několika ploch do jedné plochy např. z potřeby řešit jejich stav v návrhové části společně. Zastoupení jednotlivých funkčních typů (FT) zeleně je následující:

Tato tabulka nezahrnuje plochu 78 R – Borecké rybníky. Tato základní plocha je velmi rozsáhlá a náleží spíše do ploch krajinné zeleně/ rekreace v krajině, byla proto z následných rozborů vypuštěna, aby nezkrášlovala ukazatele typicky městských ploch.

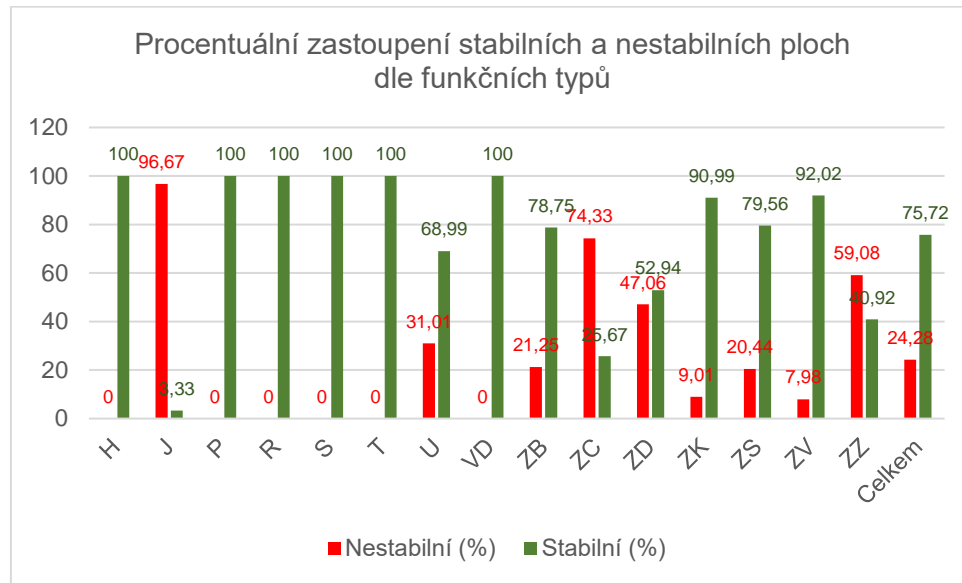
Interpretace:

- Základní přehled funkčních typů uvedený výše je dokladem typické skladby funkčních typů pro města střední velikosti.
- Nejvýznamnějšího zastoupení dosáhl funkční typ *Zeleň obytných souborů* v urbanistické struktuře (38%) s počtem opakování 33×, který je srovnatelný v porovnání s jinými městy České republiky.
- Druhým nejvýznamnějším funkčním typem je však již netypicky 17% plochy parků a spolu s parkově upravenými plochami (8%) je 25% zastoupení v kategorii nadstandardu. Spolu s již zmiňovanou plochou Boreckých rybníků lze hovořit o velkém rekreačním potenciálu města.
- *Zeleň dopravních staveb* s podílem 14% z celkové výměry, ale s nejvýznamnějším počtem zastoupení 50×. Tuto skutečnost můžeme považovat za určitý fenomén místa, kdy předmětné, převážně liniové plochy významně ovlivňují kvalitu parteru města.
- Čtvrtým nejvýznamnějším funkčním typem je *Zeleň školních a kulturních zařízení* s podílem 6 % z celkové výměry a s počtem zastoupení 15 ×.
- Městská zezeň v hlavní funkci tvoří pak 30%.

3.2 Stabilita funkčních typů zeleně

(1) Hodnocení stability funkčních typů je základním kritériem pro posouzení stavu a funkčnosti jednotlivých ploch sídelní zeleně a systému zeleně jako celku. Výsledky analýzy jsou uvedeny v tabelárním přehledu podle plochy funkčních typů a počtu základních ploch.

Hodnocení stability funkčních typů zeleně											
Zkr.	Funkční typ zeleně	Bilance podle výměry					Bilance podle počtu ploch				
		Nestabilní (m2)	Nestabilní (%)	Stabilní (m2)	Stabilní (%)	Celkový součet (m2)	Nestabilní (ks)	Nestabilní (%)	Stabilní (ks)	Stabilní (%)	Celkový součet (ks)
H	Hřbitovy		0,00	12 178	100,00	12 178		0,00	1	100,00	1
J	Jiné (ostatní)	55 086	96,67	1 899	3,33	56 985	10	90,91	1	9,09	11
P	Parky		0,00	317 370	100,00	317 370		0,00	5	100,00	5
R	Rekreační zeleň		0,00	20 885	100,00	20 885		0,00	1	100,00	1
S	Stabilizační zeleň – svahy		0,00	7 058	100,00	7 058		0,00	2	100,00	2
T	Ochranná zeleň		0,00	3 145	100,00	3 145		0,00	1	100,00	1
U	Parkově upravené plochy	44 320	31,01	98 599	68,99	142 919	12	34,29	23	65,71	35
VD	Významný detail		0,00	186	100,00	186		0,00	3	100,00	3
ZB	Zeleň obytných souborů	151 312	21,25	560 851	78,75	712 163	6	18,18	27	81,82	33
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	41 979	74,33	14 501	25,67	56 480	3	42,86	4	57,14	7
ZD	Zeleň dopravních staveb	126 725	47,06	142 585	52,94	269 310	26	52,00	24	48,00	50
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	10 683	9,01	107 848	90,99	118 531	1	6,67	14	93,33	15
ZS	Zeleň sportovních areálů	11 178	20,44	43 502	79,56	54 680	1	20,00	4	80,00	5
ZV	Zeleň vodotečí	8 581	7,98	98 974	92,02	107 555	3	30,00	7	70,00	10
ZZ	Zeleň zdravotnických zařízení	10 853	59,08	7 516	40,92	18 369	1	50,00	1	50,00	2
	Celkem	460 717	24,28	1 437 097	75,72	1 897 814	63	34,81	118	65,19	181

- Hodnocené plochy městské zeleně jsou převážně stabilní (76 %). Tato skutečnost svědčí o dobré práci správy zeleně města
- Významnou míru nestability lze spatřovat u dominantních funkčních typů, viz bod číslo 2.
- (2) Níže uvedený přehled stability funkčních typů zeleně je zpracován pro zadání: 100 % = výměra (počet ploch) funkčního typu zeleně. Tyto informace tedy upřesňují data viz bod 1 výše a současně upozorňují na konkrétní jevy v území, které je nutno ošetřit v návrhové části projektu:
- Z hlediska funkčních typů vykazuje nejvýznamnější míru nestability typ Jiné plochy, což je přirozené – jsou to plochy bez stávající čitelné funkce určené buď územním plánem k zástavbě nebo pak v návrhu k převodu na jiný funkční typ. Často pak nebývají v majetku města.
- Z hlediska funkčních typů vykazují významnou míru nestability typy: Zeleň občanské vybavenosti což způsobuje velká míra poměrně mladých nákupních center většinou pak s nevyhovující strukturou.
- Významným faktem je skutečnost, že všechny plochy zeleně v hlavní funkci mimo jiné plochy a parkově upravené plochy lze považovat za stabilní! 30% podíl nestabilních parkově upravených ploch se nevymyká průměru a zde ho tvoří především plochy v přidružených obcích, kde jsou též největší rezervy rozvoje.
- Za komentář však stojí Zeleň obytných souborů. I přes vysokou míru stability jsou některé plochy na pomezí anebo v krátkodobém výhledu se mohou celé nebo jejich části stát nestabilními. Obvykle v těchto příkladech vymezujeme tato území jako podmíněně stabilní a projeví se to v návrhové části jako plochy se zvýšenou mírou ostražitosti, například k pěstebnímu stavu nebo zde typicky k vývoji věkového složení.
- Netypická je zde míra zastoupení nestability Zeleně zdravotnických zařízení, ale to je dáno nezvyklým a velmi osvětleným využitím Parku nemocnice i pro veřejnost s vložením hojně navštěvovaného herního areálu. Takto byl zařazen do FT park a významně vylepšil již tak dobrou bilanci stability ploch zeleně v hlavní funkci.

Hodnocení stability funkčních typů zeleně podle dílčích kritérií

Význam jednotlivých kritérií pro stabilitu funkčních typů vyjadřují koeficienty stability uvedené v tabulce:

Funkční typ zeleně	Zkratka	Prostorová struktura vegetačních prvků	Druhová struktura dřevinných vegetačních prvků	Věková struktura dřevinných vegetačních prvků	Převažující zdravotní a pěstební stav dřevinných vegetačních prvků	Převažující kvalita udržovací péče	Návrh změny udržovací péče	Potřeba obnovy či pěstebního zásahu	Přítomnost prvků rekreace, náplň a vybavenost plochy	Převažující kvalitativní stav technických prvků	Průměrný koef. stability za FT
Hřbitovy	H	2,00	3,00	4,00	3,00	2,00	2,00	2,00	1,00	2,00	2,33
Jiné (ostatní)	J	3,50	2,61	3,66	2,67	2,94	2,48	3,16	4,00	2,00	3,00
Parky	P	1,03	1,00	2,97	2,00	1,00	1,00	1,44	1,00	1,00	1,38
Rekreační zeleň	R	2,00	2,00	3,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,56
Stabilizační zeleň – svahy	S	3,00	2,11	3,00	3,00	3,00	1,89	2,00			2,57
Ochranná zeleň	T	1,00	2,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00			2,00
Parkově upravené plochy	U	2,11	1,93	3,38	2,27	1,92	1,94	2,24	1,79	1,72	2,15
Významný detail	VD	1,00	1,00	3,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22
Zeleň obytných souborů	ZB	2,63	2,04	3,83	2,15	1,98	1,77	2,01	1,73	1,96	2,23
Zeleň občanské vybavenosti	ZC	3,50	2,94	3,28	2,72	2,00	2,00	2,66		2,10	2,65
Zeleň dopravních staveb	ZD	2,63	2,31	3,23	2,62	2,37	1,91	2,58	2,00	2,31	2,44
Zeleň školních a kulturních zařízení	ZK	1,92	1,85	3,25	2,04	1,73	1,50	1,85	1,21	1,22	1,84
Zeleň sportovních areálů	ZS	3,34	1,91	3,09	2,00	1,20	1,20	1,86	1,62	1,20	1,94
Zeleň vodotečí	ZV	1,69	2,00	3,74	2,92	2,98	2,22	2,23			2,54
Zeleň zdravotnických zařízení	ZZ	2,59	2,41	4,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,59	2,40
Průměrný koef. stability za kritérium		2,29	1,92	3,48	2,26	1,91	1,69	2,05	1,50	1,69	2,09

- Nejohroženějším funkčním typem z hlediska stability je typ *Jiné (ostatní) plochy* – viz výše
- Nejnižší stability dosahují funkční typy zeleně u kritéria *věková struktura dřevinných vegetačních prvků* – tyto nedostatky lze odstraňovat v rámci komplexních obnov, popř. dílčími opatřeními na jednotlivých ZP.
- Dílčí koeficienty stability:

- Celkové hodnocení je relativně kladné. Zvýšenou pozornost z hlediska systémového vyžadují hodnoty nad 2,5. Z hlediska specifického je třeba hledat řešení individuální na úrovni předmětných základních ploch.

3.3 Možnosti a omezení rozvoje zeleně v zastavěném území

Možnosti a omezení rozvoje městské zeleně vyplývají z právních předpisů, platné územně plánovací dokumentace (RP, ÚPO, ZÚR), z návrhu systému zeleně. Popisované jevy je možné shlédnout v *Problémovém výkresu*.

3.3.1 Možnosti rozvoje městské zeleně

Možnosti rozvoje městské zeleně v zastavěném území Ostrova jsou dány především koncepčními dokumenty, z nichž nejvýznamnější je platný Územní plán Ostrov (nabytí účinnosti dne 03.01.2014). Do podoby městské zeleně zasahují i další strategické dokumenty jako:

- Územní studie Ostrov
- Regulační plán Ostrov
- Územně plánovací dokumentace obcí
- Územně analytické podklady

Územní plán definuje dva typy návrhové zeleně – zeleň soukromou a vyhrazenou (ZS) a zeleň veřejnou (ZV). Jedná se spíše o drobné plochy rozmístěné na vnějším okraji zastavěné plochy, v několika případech jde o clonu pro plánovanou výstavbu (např. Dolní Žďár, Kfely).

Město v současnosti připravuje 14 různých rozvojových programů v rámci regulačních plánů, územních či jiných studií a projektových dokumentací. Připravené rozvojové programy jsou lokalizovány ve výkresu *Systém zeleně v návaznosti na další jevy*.

Z hlediska systému zeleně je navržena zpracovatelem nová plocha zeleně – izolační zeleň u silnice č. 13.

3.4 Limity a střety zájmů

Limity jsou zobrazeny v *Problémovém výkresu*.

Ochranné režimy

K intravilánu Ostrova se vztahují ochranné režimy především v oblasti kulturně historické, vodních toků, dopravní a technické infrastruktury a tras prvků ÚSES. Zeleň v plochách ovlivněných některým z ochranných režimů je třeba plánovat na základě platné legislativy. Zejména jde o režimy v oblastech:

- Ochrany vod (Aktivní zóna záplavového území)
- Ochrany přírody a krajiny (ÚSES, Zvláště chráněná území)
- Ochrany kulturně historických hodnot (UNESCO – Hornická kulturní krajina Jáchymov, Městská památková zóna, statut Národní nemovité kulturní památky a nemovité kulturní památky)
- Důlní díla (poddolované území)

Majetkoprávní vztahy

Hodnocení základních ploch nehledí na vlastnické poměry, nastávají tedy situace, kdy mohou mít plochy zeleně významné postavení v systému zeleně a zároveň patří část či celá plocha jinému vlastníkovi, než je město. V těchto situacích může být obtížné provádět na takovýchto plochách stabilizaci či rozvoj zeleně. Majetkoprávní vztahy jsou vyobrazeny ve výkresu *Analýza současného stavu zeleně*.

Inženýrské sítě

Inženýrské sítě jsou prvkem silně limitujícím výsadbu dřevin ve městě, často spolu s dopravními stavbami zcela vylučují jakoukoli možnost umístění stromů. I zde platí, že náprava leží spíše v budoucnosti – v koordinovaném ukládání nových nebo překládaných tras sítí.

Hospodaření s vodou

Odtok srážkové vody je na většině zpevněných ploch řešen pouhým odtokem do kanalizace, místo toho, aby byla voda využita v místě dopadu. Používání zasakovacích prvků v městě má výhodu v tom, že tolik nezahlcuje kanalizaci při přívalových deštích a také zlepšováním podmínek pro růst zeleně (v místech zasakovacích prvků se snižují náklady na zálivku). Zasakovací prvky přináší rozmanitost, jsou habitatem různých druhů živočichů a pomáhají propojovat jejich migrační koridory.

4 NÁVRH SYSTÉMU ZELENĚ

Návrh systému sídelní zeleně byl vypracováván v souladu se stávající územně plánovací dokumentací. Výsledky dílčích projednávání byly zapracovány.

Vstupní podklady:

Územní plán Ostrov, včetně změn č.1 a projednávané změny č. 2 a 3,

ÚSES, zpracovaný v 06/2021, převzatý do ÚAP ORP Ostrov,

Strategický plán rozvoje města Ostrova 2018 – 2027,

Program regenerace městské památkové zóny 2010 - 2020, aktualizace 2021,

Generel dopravy, 03/2022,

Rozvojové projekty města,

Pasport zeleně

4.1 Vazby sídla na krajinu

Zasazení Ostrova do širšího krajinného rámce je patrné z výkresu *Širší vztahy*.

Ostrov se nachází v podhůří Krušných hor (sever), které spolu s Jehličenskou hornatinou (východ) a Loketskou vrchovinou (jih) tvoří panorama Ostrova. Dálkový pohled je otevřen pouze k západu – skrze Sokolovskou pánev.

Zástavba samotného sídla je poměrně ostře vymezená toky Bystřice, Boreckého potoka a Jáchymovského potoka. Umístění sídla je logické z hlediska geomorfologie terénu – Ostrov leží v Ostrovské pánvi, ze severu ji ohraničuje Vykmánovská a Abertamská hornatina, z východu Vojkovická hornatina.

Díky těmto podmínkám je zástavba sídla poměrně kompaktní, ačkoli znaky aglomerace lze spatřovat v rozrůstání směrem k Dolnímu Žďáru a ke Kfelám. Z dalších stran je spojování s jinými sídly naštěstí vyloučeno z důvodu terénní modelace.

Územní ochrana přírody v řešeném území

Významným krajinným prvkem v bezprostřední blízkosti Ostrova je soubor rybníků na severozápadě, z nichž biologicky nejhodnotnější je přírodní památka Koňský rybník. Koňský rybník je zároveň Evropsky významnou lokalitou (součást programu Natura 2000), ochrana se vztahuje na výskyt chráněných druhů obojživelníků.

Na jihozápadě města se nachází přírodní rezervace Ostrovské rybníky, území opět spadá i pod oblast Evropsky významné lokality (součást programu Natura 2000), ta je oproti rezervaci rozšířena o rybníky Ottův a Černý.

Území Ostrova se dotýká i Ptačí oblast Doupovské hory (součást programu Natura 2000), která je lokalizována ve východní a jihovýchodní části katastru.

Dalšími významnými objekty z hlediska ochrany přírody, které se nachází v blízkosti Ostrova, jsou EVL Doupovské hory, Přírodní park Stráž nad Ohří, smluvně chráněné území Hradiště – bývalý vojenský újezd.

Krajina mimo chráněná území

Krajina kolem Ostrova je tvořena poměrně drobnozrnnou mozaikou polí a trvalých kultur. Významný podíl tvoří liniová zeleň a skutečně cenným biotopem jsou mokřady a další vodou ovlivňované prvky krajiny (nivy, rybníky, prameniště, ...).

Propojení krajiny a sídla

Přirozené propojení krajiny a sídla tvoří vodní toky, konkrétní toky již byly jmenovány v úvodu kapitoly. Funkční propojení krajiny a města pomáhají realizovat četné turistické trasy a cyklostezky. Na území Ostrova je hustá síť turistických tras včetně naučných stezek (NS Po starých cestách okolo Ostrova, NS Ostrovsko a hornictví, NS Borecké rybníky), které odkazují na historii území. Bohatá je i síť cyklostezek a cyklotras.

Návaznost ÚSES

Prvky územního systému ekologické stability kromě své stěžejní funkce (stabilita krajiny) mohou do značné míry zvyšovat atraktivitu prostředí jak města, tak krajiny. Ačkoli se jedná o prvky s těžištěm působnosti mimo zastavěné území, není možné a ani žádoucí se intavilánům obcí vyhýbat. Prvky ÚSES přináší do zastavěného území kontakt s přírodou, zvyšují prostupnost obce (pro faunu i člověka), významné plochy městské zeleně jsou často zároveň i prvkem ÚSES – příkladem v Ostrově je Zámecko-klášterní areál. Význam prvků ÚSES v zastavěném území roste s velikostí zastavěné plochy – Ostrov je středně velké město s poměrně kompaktní zástavbou, trasy ramen ÚSES obchází hlavní část zástavby po trase vodotečí. V budoucnu je třeba vyvarovat se propojení Ostrova a Dolního Žďáru bez ponechání územní rezervy pro zeleň, která zajistí prostupnost jak pro lidi, tak pro případné vedení trasy ÚSES.

Z *Problémového výkresu* jasně vyplývá, že převážná část prvků ÚSES je zatím jen návrhová. Za předpokladu realizace všech prvků vznikne lepší propojení města s krajinou, bude podpořena mozaikovitá struktura krajiny, což povede k její stabilitě a atraktivnosti pro rekreační účely.

4.2 Teoretická východiska návrhu systému zeleně

Koncepce systému zeleně využívá pro kompletaci prostorových vztahů čtyř typů skladebných prvků:

- Rozvojové osy
- Rozvojové uzly
- Ostatní základní plochy zeleně, – objekty zeleně
- Zelené klíny

Rozvojové osy systému zeleně

Rozvojové osy zeleně vytváří prostorově a funkčně spojitý systém budovaný vzájemnými vazbami jednotlivých základních ploch. Soustava rozvojových os se opírá o významné (zpravidla historicky vyvinuté) vegetační objekty města, které navazují na krajinné struktury v širším zájmovém území města.

Rozvojové uzly

Představují významná rozvojová území, ve kterých se často kříží rozvojové osy systému zeleně různého významu. Rozvojové uzly jsou místa, která jsou zvláště významná z hlediska prostorových souvislostí systému zeleně. Rozvojové uzly jsou také tvořeny základními plochami.

Zelené klíny

Zelené klíny představují různorodou mozaiku funkčních typů zeleně a vegetačních prvků.

Na těchto územích jsou zpravidla soustředěny souvislé komplexy volných ploch s různými hlavními funkcemi (zemědělský půdní fond, lesní půdní fond, různé funkční typy zeleně krajinné, vzácněji zeleně městské, zahrádkářské a chatové osady). Vzniká tak mozaika biologicky aktivních ploch v rozmanitém prostorovém uspořádání (plošné, liniové, bodové prvky; porosty lesů, dřevin rostoucích mimo les, solitérů; travní porosty, orná půda) pronikající do intenzivně urbanizovaného území. Zelené klíny jsou nedílnou součástí urbanistické kompozice sídla.

Zelené klíny se v případě systému zeleně Ostrova nevyskytují.

4.3 Charakter ploch uvnitř skladebných rozvojových prvků

Druhové složení a prostorová struktura vegetačních prvků je však ovlivněna nejen rámcem trvalých ekologických podmínek, ale především funkcí, kterou plocha v systému zeleně plní.

Návrh rozvojových os je založen na formulování vzájemných vztahů mezi jednotlivými základními plochami. Tyto vztahy mohou být kompoziční, provozní nebo mohou vyplývat z přirozené ekologické povahy území (z topických a chórických vztahů, které jsou podmíněny charakterem reliéfu, propustností bariér pro pohyb bioty, existencí gradientů apod.).

Kvalitu a význam každé plochy lze vyjádřit dvěma aspekty:

- Individuálním: rozvojové osy jsou složeny z mozaiky základních ploch, každá základní plocha má jiné vlastnosti a je nositelem jiné kvality
- Systémovým: rozvojové osy budují především prostorové a funkční vazby mezi jednotlivými plochami

Při stanovení základních rozvojových principů obnovy krajinného prostředí jsme vycházeli z těchto požadavků:

- Zajištění podmínek pro účelné, pokud možno i jedinečné rekreační využívání řešeného území
- Zvýšení ekologické stability přírodních prvků prostředí
- Posílení ochrany dochovaných znaků krajinného rázu a snaha obnovit typické znaky, které se dochovaly jen slabě nebo vůbec
- Řešení takto formulovaného zadání dovoluje použití vybraných aplikací krajinného plánování při řešení prostorové koncepce území.

Rozvojové principy obnovy krajinného prostředí jsou řešeny především návazností na navrhovaný systém zeleně. V krajině jsou pak jednotlivé principy navázány především na plochy ÚSES a podrobněji by je měly řešit příslušné dokumentace týkající se krajiny. Předkládaný materiál je zaměřen především na plochy městské zeleně a přechod do krajiny.

4.3.1 Individuální aspekt základních ploch

V prostorové mozaice se jednotlivé základní plochy od sebe liší:

- Vlastnostmi ekologickými (schopností sdružovat taxony do odlišných společenstev) a prostorovými (konfigurací reliéfu, hydrickým gradientem, výškovým gradientem apod.)
- Funkčním potenciálem (resp. přirozenými předpoklady plnit určité požadované funkce)
- Mírou uplatnění potenciálu při dnešním využití území
- Mírou uplatnění potenciálu v navržené prostorové koncepci (stabilizovanost nebo nestabilizovanost plochy)
- Individuální aspekt každé základní plochy je vyjádřen základním výkresem 2. Analýza současného stavu zeleně. Tento dokument spolu s příslušným textem vymezuje:
 - Hranice každé základní plochy (číslo, název, výměra)
 - Současný stav základní plochy (stabilita)
 - Hlavní funkci základní plochy
 - Funkčním typem hlavní funkce, postavením základní plochy v prostorové koncepci (kompoziční a provozní sounáležitost s urbanistickou koncepcí území)

4.3.2 Systémový aspekt základních ploch

Systémový aspekt zohledňuje funkci každé individuální základní plochy jako součásti systému zeleně. Zachycuje prolínání jednotlivých dominantních funkcí v prostorově spojitým systémem rozvojových os a rozvojových uzlů v rámci existující nebo navržené urbánní osnovy.

Kvalitu a význam každé plochy neurčují jen její vlastnosti, ale i její umístění v urbánní osnově města. Jednotlivé plochy stabilizované i navržené zeleně spolu prostorově a funkčně souvisí a vytváří určitý logický prostorový systém, který prorůstá organismem města. Je protiváhou zastavěným plochám, dotváří je někdy svou jednotou, jindy kontrastem.

Po zkušenostech z různých měst ČR se ukázalo jako užitečné definovat pro jednotlivé skladebné části systému zeleně (části rozvojových os a pro rozvojové uzly) určitou převládající funkci. Regulační prvky systému zeleně definují „dominantní funkci“, která určuje pěstební cíl, ke kterému by řada základních ploch v systému zeleně měla být vedena. Regulační prvky jsou uvedeny u jednotlivých funkčních typů (kap... 2.4, 2.5, 2.6.).

Dobrym rozvojem urbánní osnovy musí být zajištěna:

- Dostatečná velikost a kvalita vegetačních prvků (pěstební stav, vývojová fáze)
- Prostorová spojitost jednotlivých uzlů a rozvojových os
- Rozmanitost skladebných částí v závislosti na pestrosti ekologických rámců území

Pěstební cíl skladebných částí musí být přitom určován z převládající a dominantní funkce konkrétního segmentu zeleně v různých částech města. Urbánní osnova většiny měst je značně členitá. Ignorováním její vnitřní heterogenity ztrácejí sídla svoji tvář, atmosféru, ekologickou kvalitu a v konečných důsledcích se stávají pro život nepříjemná a nepřátelská. Kvalita života naopak výrazně roste všude tam, kde jsou vlastnosti prostoru pochopeny – zeleň a vegetační prvky takový proces výrazně urychlují a prohlubují. Pěstební cíl u jednotlivých skladebných prvků systému zeleně vychází z konkrétního vyhodnocení zastoupení a stavu dřevinných vegetačních prvků a měl by směřovat k naplnění požadavků na konkrétní funkční typ.

Podle dominantní funkce dělíme prvky systému zeleně takto:

- Objekty městského charakteru: plochy zeleně města jako součást stavebních dominant (zpravidla stavebních památek a objektů architektury), které mají nezastupitelnou kompoziční funkci. Zpravidla parkově upravené plochy a parky, historické zahrady a památky zahradního umění.
- Objekty uličního parteru: jde o vegetační doprovod společenských prostorů s:
 - Komerční (a občanskou vybaveností)
 - Dopravní funkcí (pěší, hromadnou, zásobování i individuální)
 - Se specifickým charakterem sociálních prostorů (náměstí, parky, obchodní domy, kavárny)
- Vegetace rekreačních ploch: krajinářské úpravy blízké přírodnímu krajinářskému parku: rozvolněné porosty dřevin v trávnicích, ojedinělé stavby komerční a technického vybavení. Rozhodujícím požadavkem je rychlost s jakou mohou vegetační prvky plnit požadovanou funkci. Tomu může být podřízeno i druhové složení.
- Přírodě blízká společenstva: zeleň přírodního charakteru zpravidla předurčuje plochy pro začlenění do územního systému ekologické stability krajiny. Plochy jsou proto často chráněny některým z ochranných režimů (ÚSES, přírodní rezervace, přírodní památka, významný krajinný prvek). Požadavky na reprezentativnost, prostorové parametry i stupeň ekologické stability limituje jak druhovou skladbu porostů, tak i jejich prostorovou strukturu.

Formulováním dominantní funkce žádným způsobem nerezignujeme na polyfunkčnost každé základní plochy. Dominantní funkce (funkční typ) stanoví priority v situaci, kdy lze k pěstebnímu cíli dospět různými cestami.

Prostorovou souvislost města s vegetačními útvary v bioregionu považujeme za mimořádně významnou. Nejde přitom jen o ochranu genofondu krajiny nebo o jeho migraci (jako v případě územního systému ekologické stability), ale spíše o:

- fungování organismu města v širších krajinných souvislostech
- odstraňování bariér pro průchodnost území
- využitelnost pro rekreaci, pobyt a pohyb lidí v co nejkvalitnějším krajinném prostředí

4.4 Skladebné části systému zeleně

Systém zeleně je v Ostrově tvořen následujícími skladebnými prvky:

Rozvojové osy,

Rozvojové uzly,

Další prvky dotvářející systém zeleně,

Krajinné prvky a struktury v návaznosti města na krajinu

Detailní vymezení systému zeleně jsou obsahem výkresu *Systém zeleně*.

Rozvojové osy:

- Polyfunkční: Nemocniční, Nádražní, Dolnožďárská osa
- Přírodní: Jáchymovský potok, Borecký potok, Žďárská osa
- Městského parteru: Hlavní
- Rekreacní: Hluboký, Karlovarská, Květnová, Mořičov

Rozvojové uzly:

1. Starý Ostrov
2. Nový Ostrov
3. Zámecko-klášterní areál
4. Park Lidická
5. Borecké rybníky
6. Park Vančurova

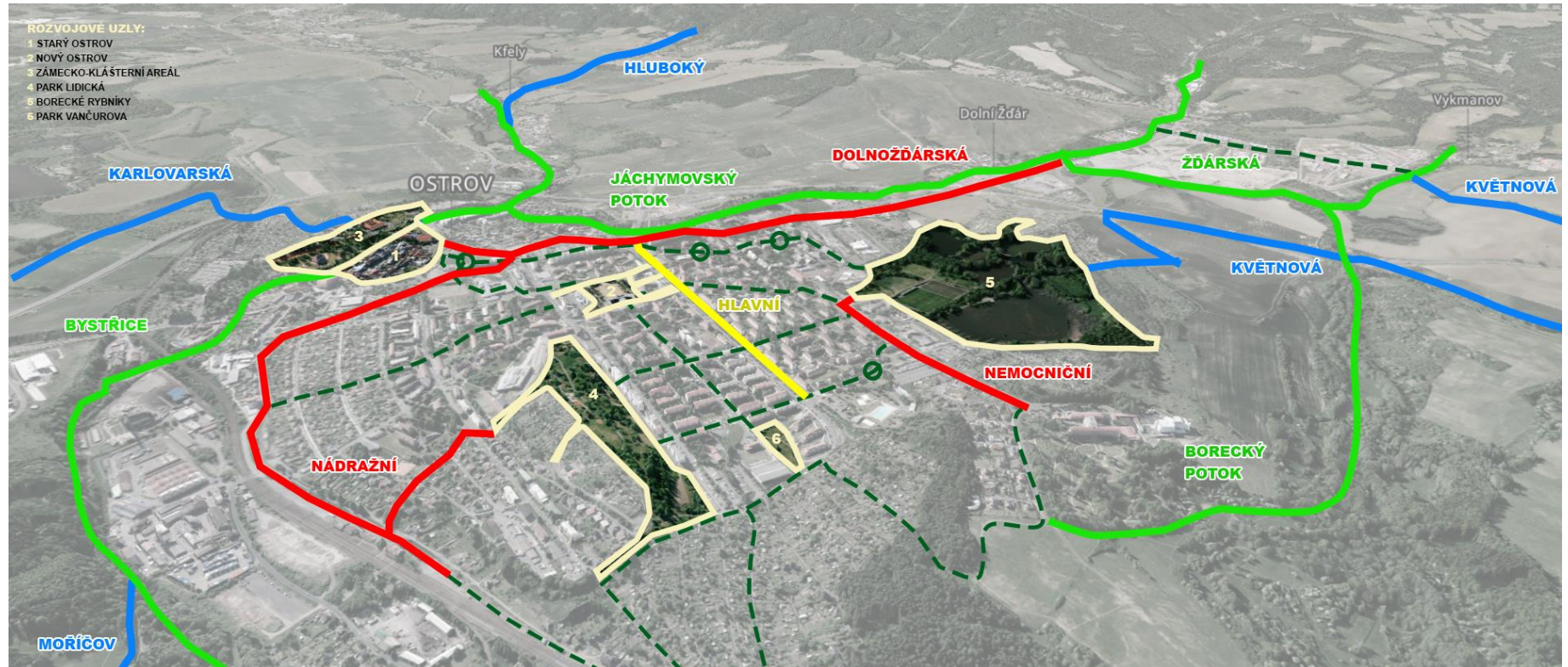
Dalšími prvky dotvářejícími systém zeleně jsou:

- základní plochy zeleně,
- zelené cesty,
- významné plochy zeleně (plocha parku za nemocnicí),
- plochy zeleně na zelených cestách,
- návrhové plochy zeleně dané jak územním plánem, tak navrhované zpracovatelem,
- zahrádkářské kolonie,

V návaznosti města na krajinu pak v systému zeleně hrají významnou roli i krajinné prvky a struktury jako:

- lesy,
- územní systém ekologické stability,
- krajinná zeleň,
- významné krajinné prvky,
- zvláště chráněná území,
- smluvně chráněná území,
- jinak přírodně významná nebo chráněná území (Evropsky významná lokalita, Natura 2000, ...)

4.5 Popis systému zeleně

Rozmístění rozvojových os a uzlů v prostoru města je dáno přírodními podmínkami, historickým vývojem sídla a funkčními vztahy.

Na rozdíl od mnoha jiných přirozeně se rozrůstajících měst, je systém zeleně Ostrova podmíněn urbanistickou strukturou překotného vývoje v éře budovatelského rozvoje. Pravidelná struktura členění zástavby dělí území do blokových celků. Je tedy složitější hledat typické rozvojové osy systému zeleně, protože vnitřní struktura sídla je založena již hierarchií ulic, které jsou dimenzovány tak, že umožňují růst stromořadí i poměrně vzrůstných druhů. Snahou návrhu je definovat rozvojové osy mimo souběh s dopravou, ale v takto strukturovaném městě to v mnoha případech není možné. Proto je pro systém zeleně Ostrova tak důležitý nižší řád skladebných prvků, a to zelené cesty, které v území spojují důležité segmenty ploch, zejména vnitrobloky sídlišť. Tyto zelené cesty pak propojují základní strukturu systému zeleně. Naprosto výjimečným úkazem je rozsah rekreačních ploch v bezprostředním dotyku s městem. A to je především areál Boreckých rybníků. Dále pak lesní porosty ve východní části sídla. Protikladem jsou pak intenzivní plochy městského charakteru především pak Záměcko-klášterní areál, Park Lidická a Park Vančurova. Ve srovnání s jinými sídly je výjimečným úkazem rovněž

využití a podoba nemocničního parku. V době, kdy většina nemocnic své ozdravné zahrady dávno ztratila zástavbou rozvíjejících se pavilonů je otevření areálu a využití naprostou raritou.

V širším kontextu je pak snahou návrhu systému zeleně spojit i vnější části správního celku s využitím stávajících přirozených spojnic či tras tak, aby spolu s přírodními osami (překryvem s ÚSES) tvořily jeden celek. Rozvojové osy jsou v mnoha případech zakončeny v lesních komplexech.

Osy procházející obcemi ne sebe nabalují i menší parkově upravené plochy – typicky návsi nebo například sportovní areály, vyletiště apod. Zde typicky v málo funkčním a dlouhodobém ponechání samovolnému vývoji. Prakticky u všech obcí správního celku jsou to plochy primárně vhodné k okamžitému řešení. Mnohdy i menší zásahy povedou ke zlepšení kvality života obyvatel či jen k lepšímu dojmu.

4.5.1 Rozvojové osy

Přirozenými osami v sídlech jsou vodní toky, v případě Ostrova se jedná o osy Jáchymovský potok, Bystřice a Borecký potok.

Nádražní, Nemocniční a Hlavní jsou rozvojové osy zajišťující vnitřní propojení města.

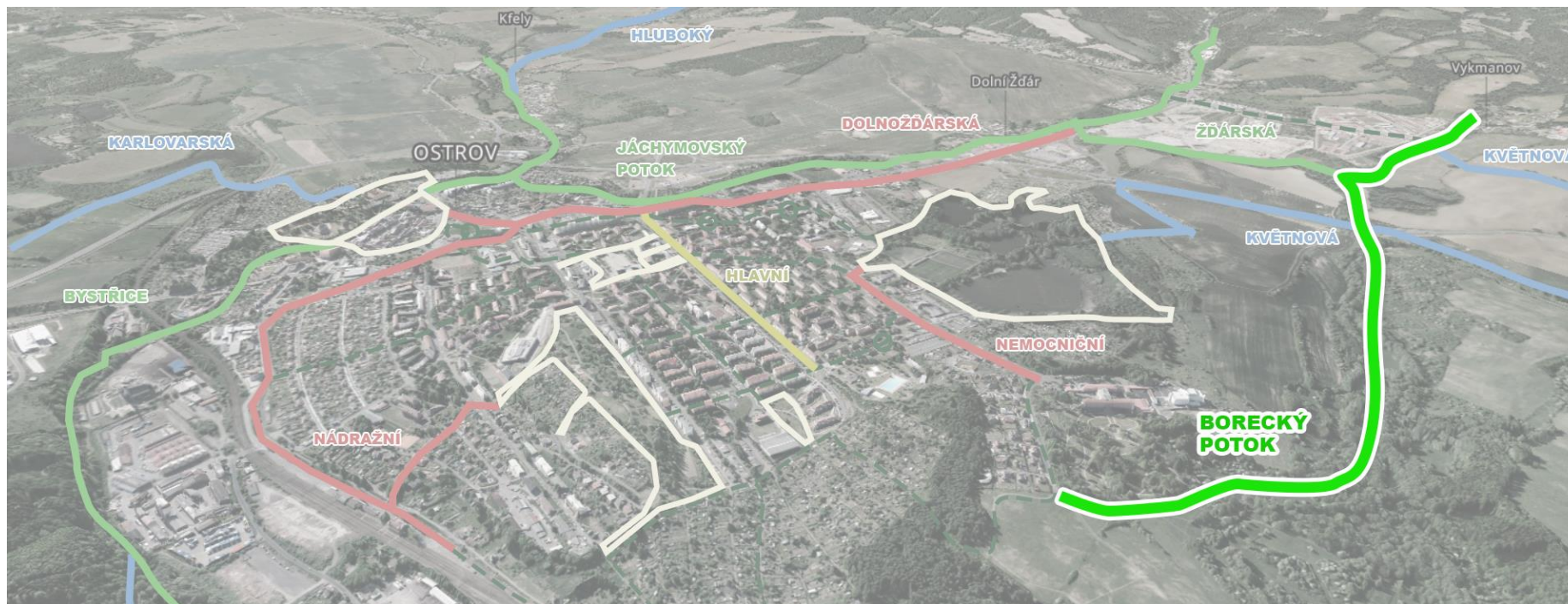
Ostrov je propojen s okolními obcemi a krajinou rozvojovými osami Hluboký, Karlovarská, Květnová, Mořičov a Dolnožďárská. Vzájemné propojení os mimo sídlo zprostředkovává osa Žďárská.

Přehled rozvojových os:

NÁZEV ROZVOJOVÉ OSY	PŘEVLÁDAJÍCÍ FUNKCE OSY
Borecký potok	Přírodní
Bystřice	Přírodní
Dolnožďárská	Polyfunkční
Hlavní	Městský parter
Hluboký	Rekreační
Jáchymovský potok	Přírodní
Karlovarská	Rekreační
Květnová	Rekreační
Mořičov	Rekreační
Nádražní	Polyfunkční
Nemocniční	Polyfunkční
Žďárská	Přírodní

Popis rozvojových os:

Borecký potok

Osa Boreckého potoka začíná severně nad Vykmánovem v údolí Vrbového potoka. Ve Vykmánově se Vrbový potok stéká s Boreckým, odtud již osa pokračuje po trase Boreckého potoka až po kamenný most na východní straně Ostrova. Odtud osa kopíruje cyklostezku Velké Rondo a končí u areálu sportovního parku u nemocnice.

Po délce potoka vede rameno lokálního systému ekologické stability, toho rozvojová osa do jisté míry využívá, neomezuje se tam pouze na samotný tok.

Jedná se o osu s převažující přírodní funkcí, její hodnota i přínos pro systém zeleně tkví v environmentální funkci (např. zajištění prostupnosti sídlům pro faunu), dále je to významný fyziognomický prvek v krajině i sídle.

Základní plochy na ose: 163 ZV, 193 ZD

Dominantní funkce: přírodní, přírodě blízká společenstva

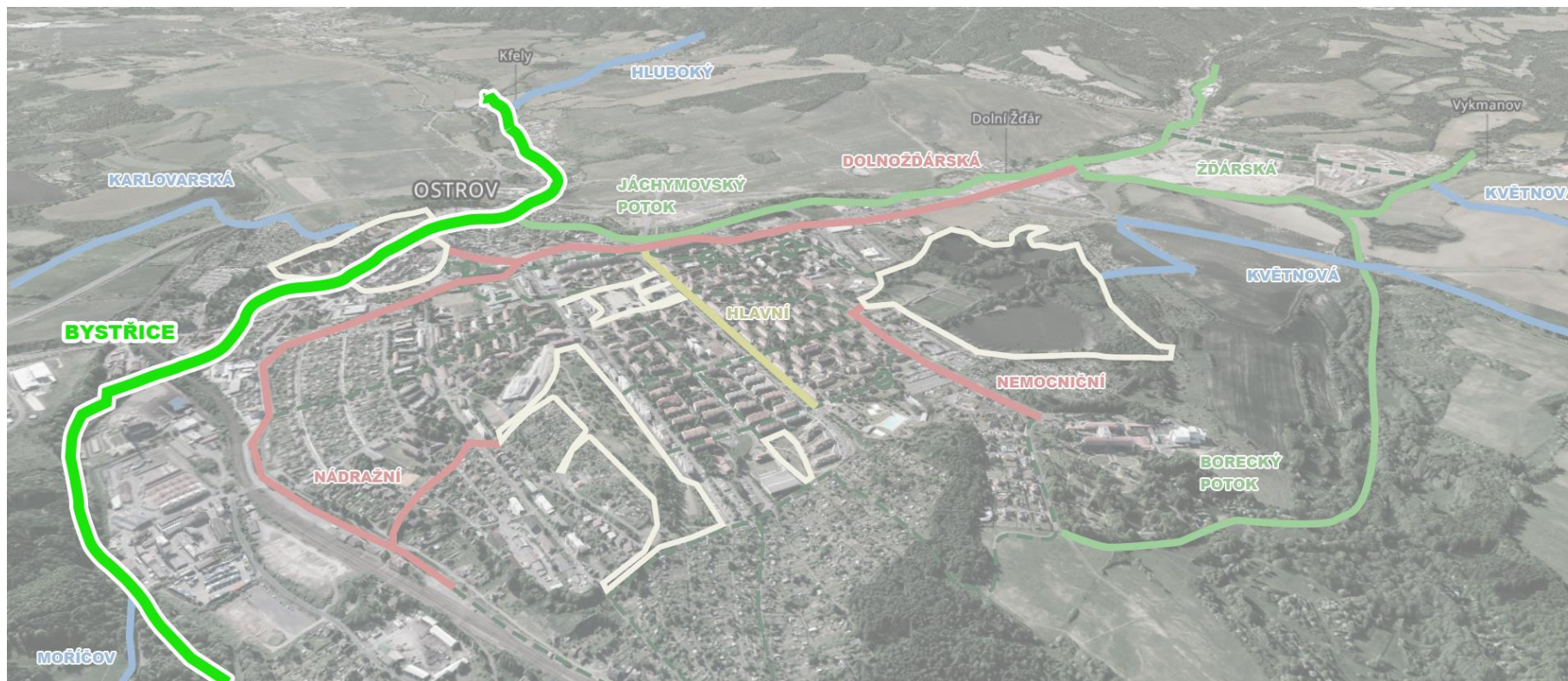
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: V dalším plánování je třeba zachovat přírodní funkci osy, v případě plánované zástavby je nutné zachovat prostor nivy toku jako rezervu pro přírodní prostředí, prostupnost území, na vhodných místech lze okolí toku využít i k rekreaci. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobá stabilizace doprovodných porostů vodotečí, které tvoří dominantní funkční typ osy. Pěstební péče bude plně podřízena přírodnímu charakteru osy. Pěstební péče zahrnuje pouze nutné zásahy, které by omezovaly funkčnost nebo avizovaly rozpad struktury porostu.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Bystřice

Osa Bystřice sleduje stejnojmenný tok. Osa začíná na soutoku s Rudným potokem na západě Kfel, protéká Ostrovem, kde výrazně dotváří vizuální obraz rozvojových uzlů Starý Ostrov a Zámecko-klášterní areál. Dále prochází Liticovem a pokračuje do lesů na jihovýchodě Ostrova.

Plochy přiléhající k ose se nachází především v jižní části Ostrova, kde vytváří zelenou bariéru mezi průmyslovými areály za železnicí a volnou krajinou.

Jedná se o osu s převažující přírodní funkcí, její hodnota i přínos pro systém zeleně tkví v environmentální funkci (např. zajištění prostupnosti sídlem pro faunu), dále je to významný fyziognomický prvek v krajině i sídle.

Základní plochy na ose: 4 P, 6 ZV, 117 ZV, 127 ZV

Dominantní funkce: přírodní, přírodě blízká společenstva

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: V dalším plánování je třeba zachovat přírodní funkci osy, v případě plánované zástavby je nutné zachovat prostor nivy toku jako rezervu pro přírodní prostředí, prostupnost území, na vhodných místech lze okolí toku využít i k rekreaci. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

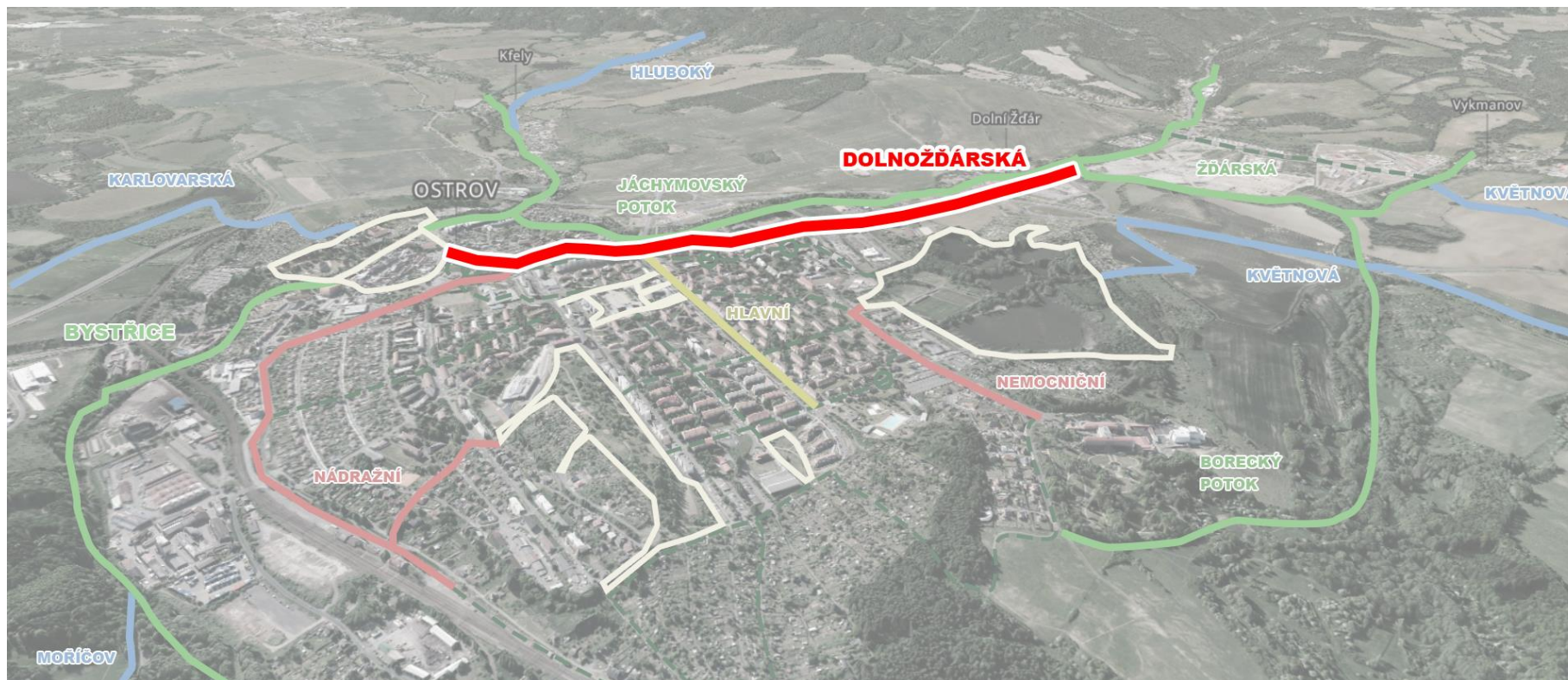
Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobá stabilizace doprovodných porostů vodotečí, které tvoří dominantní funkční typ osy. Pěstební péče bude plně podřízena přírodnímu charakteru osy. Pěstební péče zahrnuje pouze nutné zásahy, které by omezovaly funkčnost nebo avizovaly rozpad struktury porostu.

Zámecký klášterní areál, který tvoří významnou část průchodu osy zastavěným územím, je významným památkově chráněným objektem. Jeho rozvoj a péče je předmětem samostatného režimu podřízeného specifickým požadavkům historické plochy.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Dolnožďárská

Dolnožďárská osa spojuje Ostrov s Dolním a Horním Žďárem. Osa začíná v rozvojovém uzlu 1 Starý Ostrov, pokračuje po ulici Jáchymovské a odtud pokračuje po komunikaci vedoucí do zmíněných obcí. Od Hlavní ulice, kde se napojuje na Nádražní osu, zahrnuje i trasu Ostrovského Ronda. Osa na trase Ostrovského Ronda je významným liniovým sportovně – rekreačním prvkem intravilánu města.

Osa je polyfunkční, nejvýraznější funkcí je tranzit – ať pěších, cyklistů nebo automobilů. Jedná se o osu, kde navíc prochází cyklostezka (Malé a Velké Rondo) a naučná stezka (Ostrovsko a hornictví), lze tedy očekávat, že zde bude větší návštěvnost, z tohoto důvodu je důležitá i reprezentativní funkce osy.

Základní plochy na ose: 31 ZD, 70 ZB, 81 ZD, 82 ZD, 112 U, 150 ZD, 156 ZD, 157 ZD, 158 ZD

Dominantní funkce: polyfunkční

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rozvoj osy spočívá ve vytvoření kvalitních veřejných prostranství, komfortních podmínek pro provoz pěších a cyklistů, sportovních a rekreačních aktivit. Je potřebné zajistit na ose prostupnost pro všechny typy uživatelů. U pěšího a cyklistického provozu je vhodné vytvořit doprovodnou liniovou zeleň ať už v podobě stromořadí nebo keřových pásů. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Stávající i nové vegetační prvky by měly co nejvíce podporovat a dlouhodobě stabilizovat funkci izolační zeleně. Osa by především v plně zastavěné části území, měla v maximální možné míře s ohledem na omezení inženýrskými sítěmi využívat plochy pro výsadbu vzrostlé zeleně.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Hlavní

Hlavní osa je osou městského parteru. Kopíruje ulici Hlavní třída, která díky svým rozměrům působí jako velkolepá městská třída. Ulice aspiruje na funkci dalšího městského centra, chybí zde však služby, které jsou soustředěny spíše okolo Mírového náměstí.

V budoucnu lze na Hlavní třídě vytvořit moderní městskou avenue – v případě, že se zde posílí služby.

Základní plochy na ose: 54 ZD

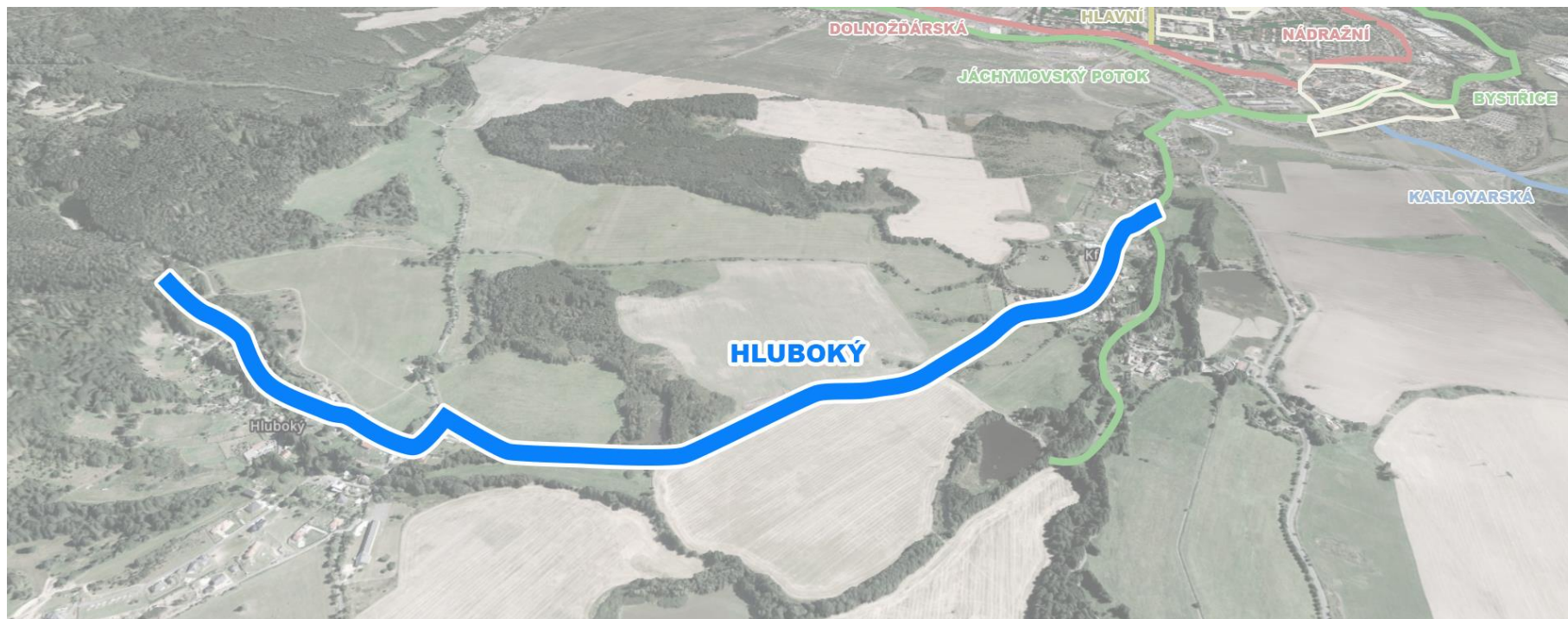
Dominantní funkce: objekty uličního parteru

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Hlavní osa má představovat esteticky vysoce hodnotný prostor, který reflektuje význam ulice v rámci města. Obrovskou hodnotou na ose je čtyřřadé stromořadí, které by mohlo být příkladem adaptace na klimatické změny pro mnohá města. Při generační obměně je však doporučeno plně využít prostor a zvolit vzrůstné stromy, jak už se částečně děje ve vnějších řadách. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Realizace zamýšleného záměru cílového stavu (projekt obnovy). Dlouhodobě je nutno zajistit údržbu a péči odpovídající centru města.

Hluboký

Osa Hluboký spojuje jmenovanou obec s obcí Kfely. Osa kopíruje červenou turistickou značku, v obci Kfely se pak napojuje na osu Bystřice.

V samotné obci může mít osa reprezentativní funkci, v podstatném úseku ale převládá funkce rekreační.

Základní plochy na ose: 132 ZD, 136 ZV, 139 U, 140 ZD, 141 J, 143 ZD

Dominantní funkce: rekreační

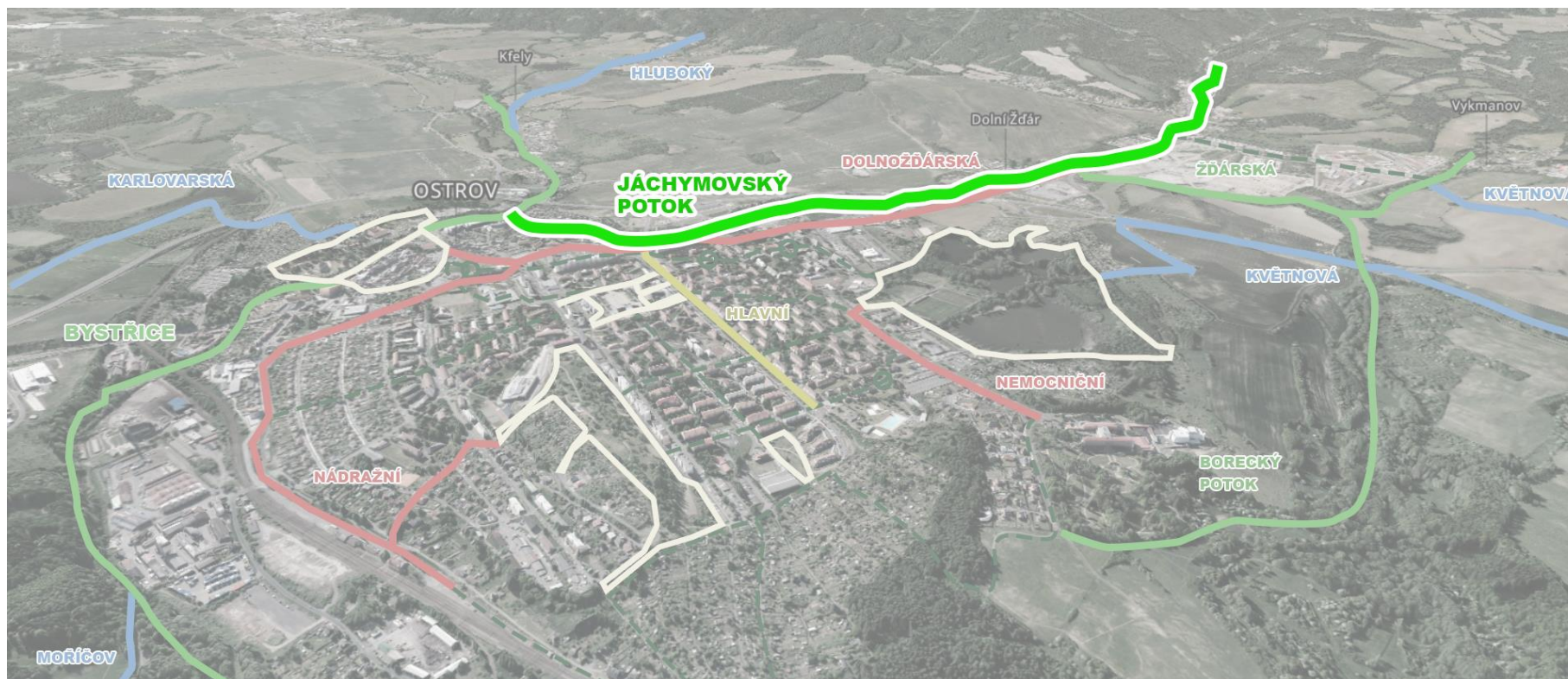
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rekreaci by měly být přizpůsobeny případné úpravy na ose – ačkoli osa prochází poměrně pestrou krajinnou mozaikou, je výhledově žádoucí doplnit liniovou zeleň v úseku mezi Malým hlubockým rybníkem a Kfelským rybníkem. Osa zajišťuje prostupnost území, kterou je nezbytné zachovat. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Osa má především přírodní charakter, pěstební cíl spočívá v zajištění dlouhodobém zajištění krajinných vegetačních prvků. V úseku průchodu obcí Hluboký a Kfely jsou na ni navázány plochy s funkcí pobytovou.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Jáchymovský potok

Osa Jáchymovský potok vede podél jmenovaného toku. Začíná v Horním Žďáře a končí soutokem s Bystřicí nedaleko ostrovského skateparku.

Osa částečně ohraničuje zástavbu Ostrova ze západní strany, dále díky vegetaci toku tvoří bariéru mezi zástavbou města a silnicí I. třídy z Karlových Varů do Klášterce nad Ohří.

Jedná se o osu s převažující přírodní funkcí, její hodnota i přínos pro systém zeleně tkví v environmentální funkci (např. zajištění prostupnosti sídlem pro faunu), dále je to významný fyziognomický prvek v krajině i sídle.

Základní plochy na ose: 153 U, 159 ZD

Dominantní funkce: přírodní, přírodě blízka společenstva

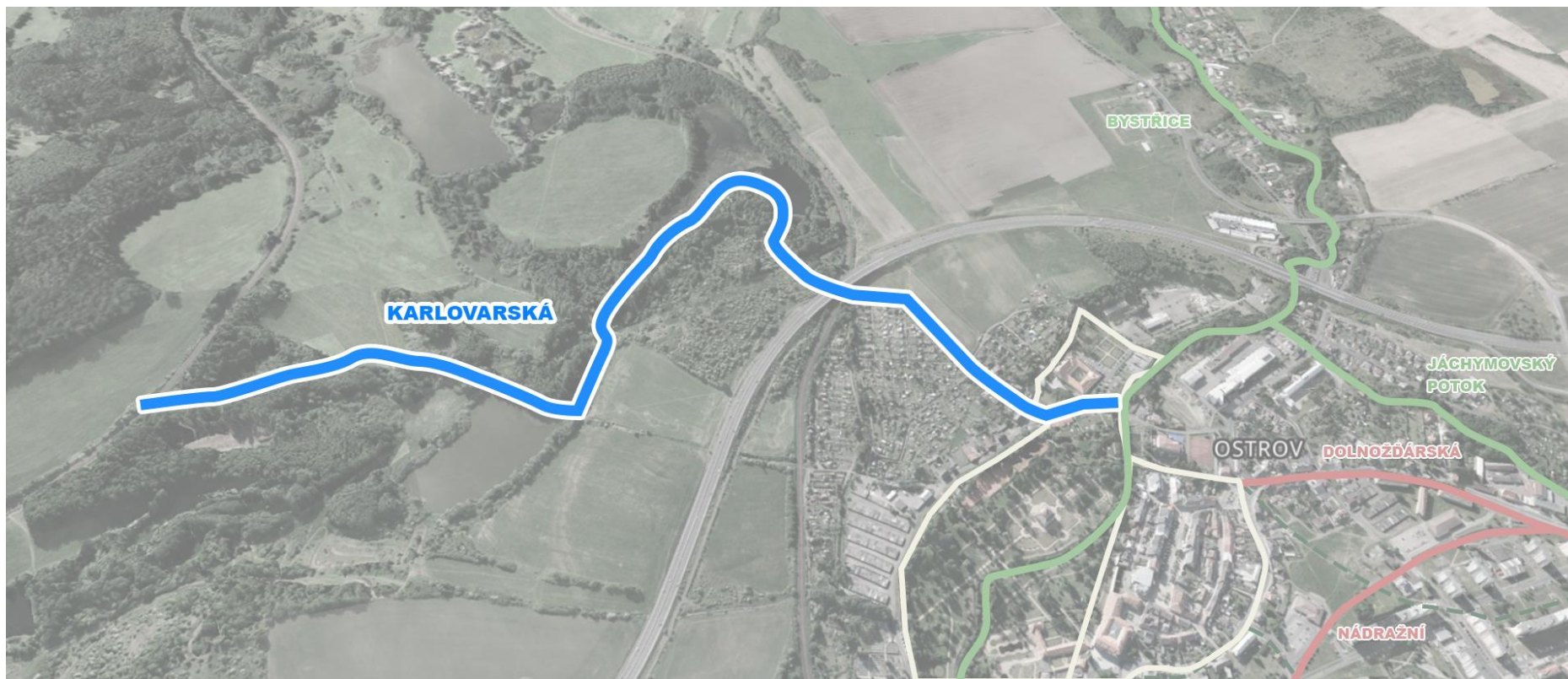
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: V dalším plánování je třeba zachovat přírodní funkci osy, v případě plánované zástavby je nutné zachovat prostor nivy toku jako rezervu pro přírodní prostředí, prostupnost území, na vhodných místech lze okolí toku využít i k rekreaci. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobá stabilizace doprovodných porostů vodotečí, které tvoří dominantní funkční typ osy. Pěstební péče bude plně podřízena přírodnímu charakteru osy. Pěstební péče zahrnuje pouze nutné zásahy, které by omezovaly funkčnost nebo avizovaly rozpad struktury porostu.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Karlovarská

Osa Karlovarská začíná v jihozápadní části Ostrova, kde navazuje na rozvojový uzel Zámecko – klášterní areál. Odtud vede po polních či lesních cestách v blízkosti přírodní rezervace Ostrovské rybníky, do které však samostatně nezasahuje, a pokračuje až do volné krajiny. Osa plní převážně rekreační funkci, kopíruje zvykovou cestu do okolní krajiny.

Základní plochy na ose: 13 U, ST1

Dominantní funkce: rekreační

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rekreaci by měly být přizpůsobeny případné úpravy na ose. Rozvoj spočívá v udržování či doplňování stávající zeleně. Osa zajišťuje prostupnost území, kterou je nezbytné zachovat. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Osa má především přírodní charakter, pěstební cíl spočívá v dlouhodobém zajištění krajinných vegetačních prvků.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Květnová

Osa Květnová začíná v Maroltově, po NS Po starých cestách okolo Ostrova pokračuje do Květnové až k PP Koňský rybník, který je součástí rozvojového uzlu 5 Borecké rybníky. V Květnové se osa větví a vybíhá severozápadním směrem k Vykmanovu, kde se napojuje na osu Borecký potok.

Osa plní převážně rekreační funkci, v obcích by měla mít i funkci reprezentativní.

Trasa vede převážně po cestách, kde je dostatek liniové zeleně.

Základní plochy na ose: 167 U, 169 U, 172 VD, 180 U, 185 ZV

Dominantní funkce: rekreační

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rekreaci by měly být přizpůsobeny případné úpravy na ose. Rozvoj spočívá v udržování či doplňování stávající zeleně. Osa zajišťuje prostupnost území, kterou je nezbytné zachovat. Polní cesty je vhodné doplnit linií zelení. Osa zajišťuje prostupnost území, kterou je nezbytné zachovat. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Osa má především přírodní charakter, pěstební cíl spočívá v dlouhodobém zajištění krajinných vegetačních prvků.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Mořičov

Osa Mořičov vede po NS Po starých cestách okolo Ostrova z Mořičova, přes vyhlídku, k zřícenině hradu Mořičova, obchází Liticev a končí u osy Bystřice. Zhruba ve třetině trasy blíže k Mořičovu se osa větví a vybíhá severním směrem přes louky, podél zahrádkářské osady a končí u osy Bystřice.

Osa navazuje na stávající turistické trasy, svým charakterem je osou rekreační. Z velké části osa prochází lesem, mimo les jsou podél trasy liniové vegetační prvky zeleně.

Základní plochy na ose: 186 U, 187 U, 190 J, 191 J

Dominantní funkce: rekreační

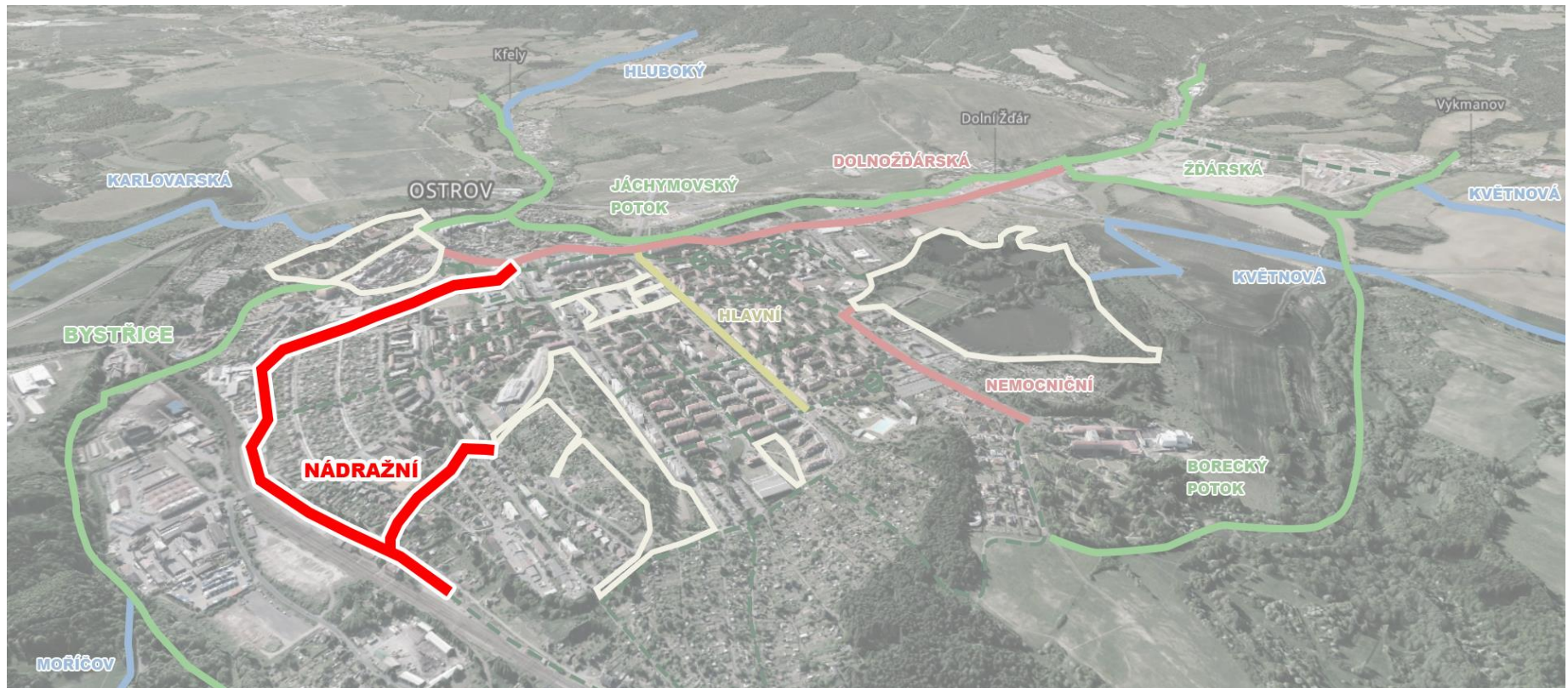
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rozvoj osy spočívá v udržování a doplňování této zeleně. Polní cesty je vhodné doplnit linií zeleně. Osa zajišťuje prostupnost území, kterou je nezbytné zachovat. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Osa má především přírodní charakter, pěstební cíl spočívá v dlouhodobém zajištění krajinných vegetačních prvků.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Nádražní

Nádražní osa kopíruje trasu cyklostezky Velké a Malé Rondo od Hlavní ulice, kde se napojuje na Dolnožďarskou osu, až po vlakové nádraží. Zde vybíhá osa po ulici Na Příkopě a kolem Střední průmyslové školy Ostrov až k rozvojovému uzlu 4 Park Lidická. Osa na trase Ostrovského Ronda je významným liniovým sportovně – rekreačním prvkem intravilánu města.

Nádražní osa je polyfunkční, důležitou funkcí je tranzit. Stejně jako u Dolnožďarské osy je zde požadavek na reprezentativnost prvků na ose z důvodu vyššího využití jak obyvateli města, tak návštěvníky.

Základní plochy na ose: 26 ZB, 104 U, 105 U, 108 ZD, 109 U, 110 U, 111 ZB, 113 U, 199 J

Dominantní funkce: polyfunkční

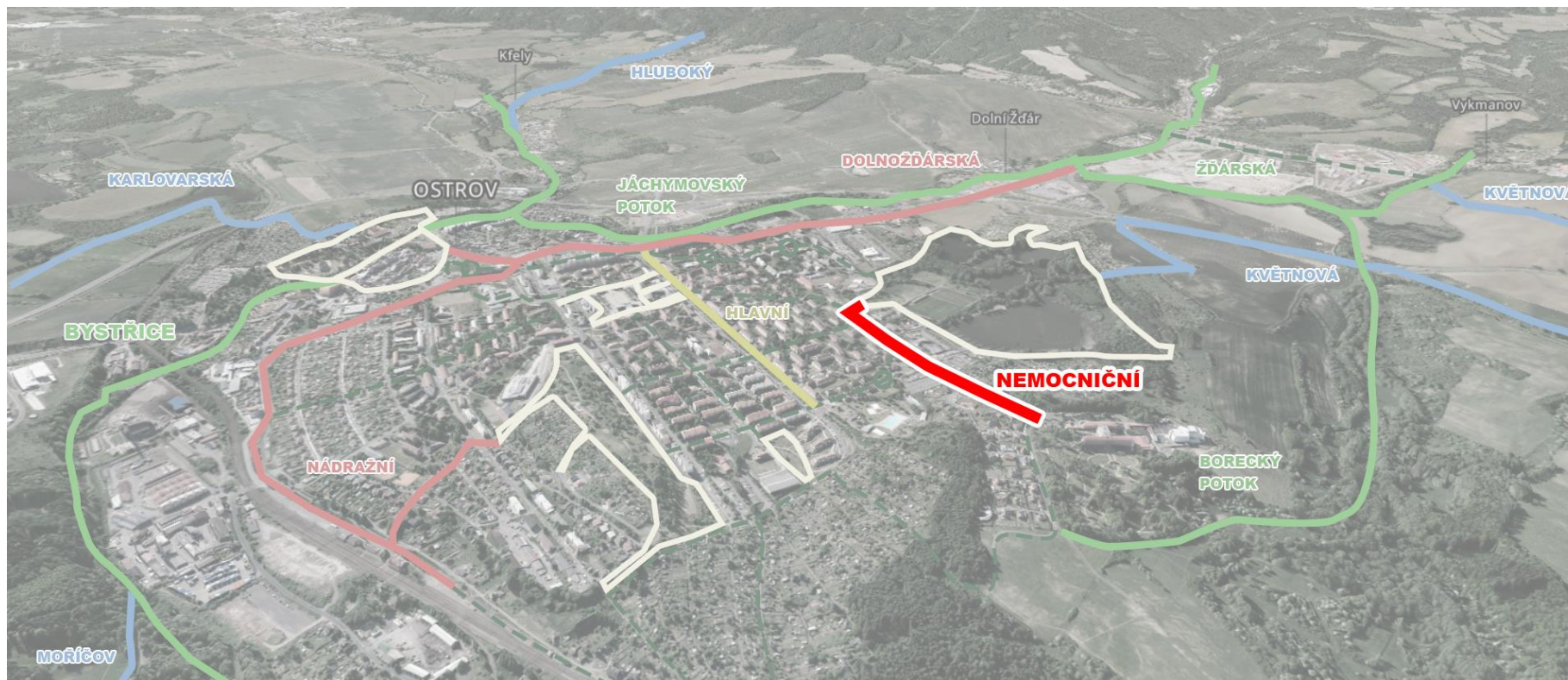
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rozvoj osy spočívá ve vytvoření kvalitních veřejných prostranství, komfortních podmínek pro provoz pěších a cyklistů, sportovních a rekreačních aktivit. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Zvýšená úroveň péče o dřevinné vegetační prvky a celková vyšší úroveň údržby zeleně. Vzhledem k tomu, že tato osa je jednou z hlavních os jižní části města a je spojnicí centra a krajiny východně od města, měla by být plochám na ose a v uličním parteru věnována zvýšená péče s doplněním vyšší vybavenosti, stromořadí, kvalitních povrchů.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Nemocniční

Nemocniční osa prochází od nemocnice po ulici U Nemocnice až k ZŠ na ulici Májová. Osa propojuje nemocnici včetně sportovního parku a rozvojový uzel 5 Borecké rybníky – spojuje tedy dva významné rekreační body.

Samotná osa je svým charakterem polyfunkční.

Základní plochy na ose: 73 ZD, 75 ZD, 76 ZD, 77 P

Dominantní funkce: polyfunkční

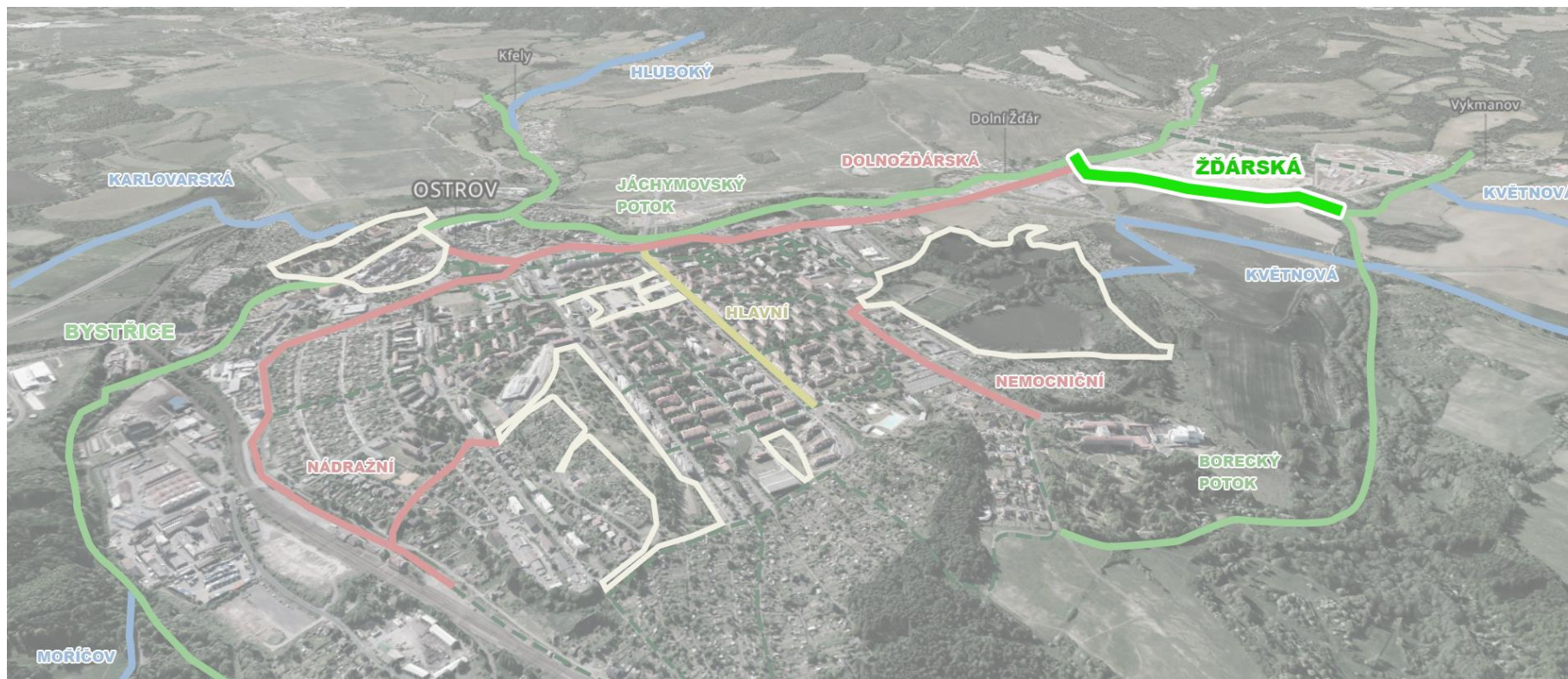
Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Při rozvoji osy by měl být kladen důraz na vytvoření příjemného prostředí především pro pěší uživatele. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Zajištění stability nových vegetačních prvků (stromořadí), doplnění kvalitní vybavenosti a sadovnického detailu.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

Žďárská

Žďárská osa je zelenou spojnici os Borecký potok a Dolnožďárská. Jde o osu přírodní, která je tvořena liniovou zelení, která vznikla jako clona kolem průmyslového areálu.

Dominantní funkce: přírodní

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rozvoj osy leží ve vytvoření cesty a udržování prostupnosti osy tak, aby fungovala jako pěší spojnice. Vzhledem k přírodnímu charakteru osy není nutná jiná vybavenost. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Osa má především přírodní charakter, pěstební cíl spočívá v dlouhodobém zajištění krajinných vegetačních prvků.

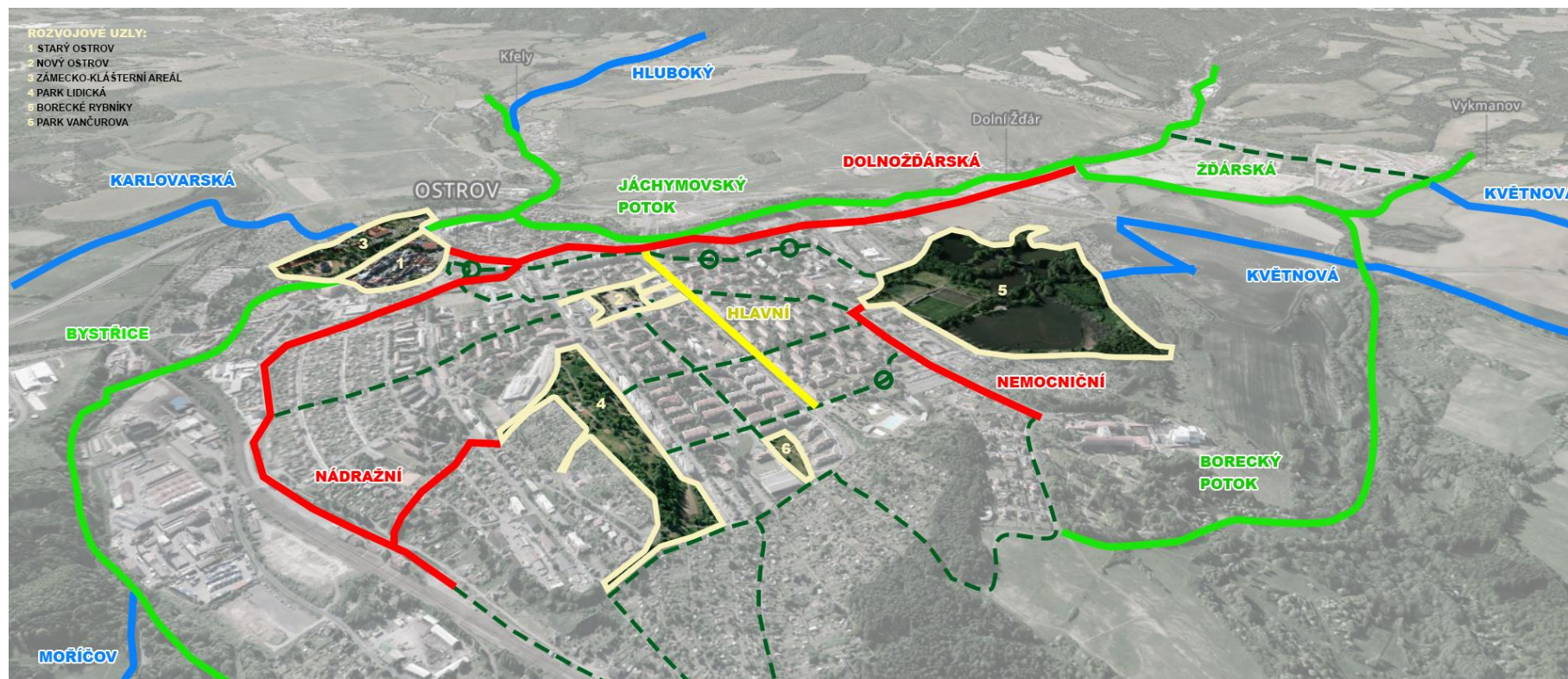
Návrh nezbytných opatření: pěstební opatření vedoucí ke stabilitě porostu

4.5.2 Rozvojové uzly

Nedílnou součástí systému zeleně jsou rozvojové uzly – místa, kde přirozeně dochází ke zvýšené koncentraci obyvatel, jejich vzájemné interakci a jejich interakci s prostředím.

Přehled rozvojových uzlů:

NÁZEV ROZVOJOVÉHO UZLU	
1	Starý Ostrov
2	Nový Ostrov
3	Zámecko-klášterní areál
4	Park Lidická
5	Borecké rybníky
6	Park Vančurova

Popis rozvojových uzlů:

1 Starý Ostrov

Rozvojový uzel tvoří městská památková zóna. V pojetí systému zeleně jsou takováto území chápána jako plochy srovnatelné svým významem s rozvojovými osami. Do plochy rozvojového uzlu ústí plochy Dolnožďarská a protíná jej osa Bystřice.

Základní plochy v uzlu: 1 U, 2 U, 3 U, 7 U, 16 U, 17 VD, 18 U, 3 ST, 14 ST

Dominantní funkce: U rozvojových uzlů nelze plnohodnotně mluvit o dominantní funkci, jsou to místa křížení rozvojových os, ale i jiných struktur. Z této podstaty jsou všechny rozvojové uzly polyfunkční. V případě rozvojového uzlu Starý Ostrov lze rozvojový uzel charakterizovat jako území historického městského parteru.

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Funkčně lze plochy zeleně charakterizovat jako plochy městského parteru a jako takové i vzhledem k historickému charakteru území by měly mít nejvyšší kvalitu (materiály, mobiliář, vegetační prvky). Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Pěstební cíl je podřízen regulativům MPZ.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

2 Nový Ostrov

Rozvojový uzel je svým charakterem protikladem Starého Ostrova – tvoří jej novodobé srdce budovatelské zástavby rozvíjejícího se města. Výlučnost uzlu je dána i pro svou dobu typickým velkorysým architektonickým řešením. Do uzlu vbíhá krátkými spojnicemi osa Hlavní a rozvojový uzel je se systémem dále propojen zelenými cestami.

Základní plochy v uzlu: 33 ZB, 34 U, 35 ZC, 36 U, 37 U, 38 ZB, 39 ZB, 40 U, 4 ST, 16 ST, 20 ST, 21 ST,

Dominantní funkce: Dominantní funkce parkově upravené plochy novodobého centra města.

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Tento uzel má charakter městského parteru, měl by tedy vykazovat vysokou estetickou a reprezentativní úroveň (materiály, mobiliář, vegetační prvky). Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobá stabilizace vegetačních prvků městského parteru, především stromořadí. Vhodné doplnění vegetačních prvků vysoké náročnosti (záhony – růže, letničky, trvalky). Charakter úprav by bylo vhodné přizpůsobit charakteru a době zástavby, využít úpravy s vysokou intenzitou údržby.

Návrh nezbytných opatření: viz tabulková část Soupiska ploch - základní plochy na ose

3 Zámecko-klášterní areál

Specifický funkční typ obou parků – historických zahrad, v případě zámku navíc s velmi bohatou historií zahradní architektury, je výjimečným územím a typickým cílovým místem pro návštěvu i pobyt. Principy rozvoje jsou v obou objektech limitovány památkovou ochranou. Rozvojová osa Bystřice tvoří hranici mezi rozvojovým uzlem Zámecko-klášterní areál a rozvojovým uzlem Starý Ostrov.

Základní plochy v uzlu: 4 P, 8 P, 9 ZK, 13 U, 14 ZD, 198 ZK, 205 ZK, 1 ST

Dominantní funkce: Historické zahrady

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Regulace a rozvoj podléhá specifickým požadavkům historické plochy.

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Zámecko-klášterní areál je významným památkově chráněným objektem. Jeho rozvoj a péče je předmětem samostatného režimu podřízeného specifickým požadavkům historické plochy.

4 Park Lidická

Význam rozvojového uzlu je dán především polohou na rozhraní různého typu zástavby: obytných souborů, rodinné zástavby a zahrádkových osad. Jeho protáhlý tvar a páteřní cesta tvoří alternativu pohybu územím k zastavěné části obce a stává se tak přirozeným pokračováním rozvojové osy Nádražní.

Základní plochy v uzlu: 83 P

Dominantní funkce: Park.

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Viz kap. 2.4, funkční typ PARK

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobá stabilizace dřevinných vegetačních prvků, zajištění druhové pestrosti a věkové návaznosti dřevinných vegetačních prvků.

5 Borecké rybníky

Rozvojový uzel přírodního charakteru tvoří komplex rybníků s doprovodnými mokřady. Rozsah zpřístupněné zeleně na pomezí krajinného a městského charakteru je výjimečný a ani nepříliš citlivě vložené sportoviště nesnižuje celkově vysokou rekreační hodnotu plochy rozvojového uzlu. Přírodní procesy jsou dominantní pro péči o celý komplex ploch a doprovodný program (nutná vybavenost) by měla být v souladu s tímto přístupem k péči.

Základní plochy v uzlu: 78 R, 79 ZS

Dominantní funkce: Rekreační plocha v přírodním prostředí

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Rozvojový uzel má přírodní charakter, který je třeba zachovat. V tomto typu zeleně lze úspěšně využít spontánní obnovní přírodní procesy v kombinaci s promyšlenou výsadbou cílových dřevin. Dále viz také kap. 2.4, 2.5 a 2.6 (doporučená regulace pro jednotlivé funkční typy zeleně).

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Dlouhodobé hospodaření s cílem zachování přirozené druhové struktury a celkového charakteru plochy s využitím spontánní obnovy přírodními procesy.

Návrh nezbytných opatření: Důraz na zajištění provozní bezpečnosti na intenzivně využívaných trasách, v porostech provádění běžné pěstební péče odpovídající přírodnímu charakteru plochy.

6 Park Vančurova

Park Vančurova, který je přímo provázán se sousedním zařízením domova pro seniory, je nejmenším rozvojovým uzlem. Je možno jej chápat i pouze jako významnou plochu zeleně, nicméně jeho poloha, která je obdobně jako u parku Lidická na pomezí rozdílného typu zástavby, jeho význam v systému zeleně zvyšuje.

Základní plochy v uzlu: 51 P

Dominantní funkce: Park.

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Viz kap. 2.4, funkční typ PARK

Doporučená vhodná druhová skladba: viz kapitola 4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pěstební cíl: Stabilizovat zakládání vegetační prvky a v závislosti na aktuálním stavu je možno prostorovou strukturu doplňovat.

4.5.3 Prvky dotvářející systém zeleně

Zelené cesty a plochy zeleně na zelených cestách

Vnitřní propojení města zahušťuje síť zelených cest. Jde o trasy městem, které propojují významné body města, spojují trasy os, vytváří procházkové okruhy městem. Zpravidla jsou to komunikace/spojnice v území s vysokým podílem zeleně. Na rozdíl od rozvojových os, kdy se na linii osy nabalují jednotlivé základní plochy nebo jejich výrazné části, jsou to u zelených cest v Ostrově zejména vnitrobloky jednotlivých sídlištních celků a spojovací linie využívající „skuliny“ ve struktuře zástavby tvořící spojovací prvky nebo alternativy cest ulicemi.

Ostrov je specifický tím, že se zde nachází velké množství zelených otevřených vnitrobloků uprostřed bloků bytových domů.

Vzhledem k charakteru zelených cest, které prochází různými funkčními typy městské zeleně, nelze obecně specifikovat principy a zásady rozvoje. Tyto je třeba stanovit na základě konkrétních opatření vycházejících z konkrétních návrhů pro jednotlivé zelené cesty (doplnění dřevin, sadovnického detailu, vybavenosti či nových tras a povrchů cest.)

Významné plochy zeleně

Do této kategorie spadá jediná plocha – plocha parku za nemocnicí. Plocha vybočuje svým významem z obvyklého rámce veřejné zeleně, je jedním z cílových míst a zároveň je prvkem s funkcí přechodu do krajiny.

Navržená regulace, doporučení pro rozvoj: Viz kap. 2.4, funkční typ PARK

Návrhové plochy zeleně dané jak územním plánem, tak navrhované zpracovatelem

Viz kapitola 3.4.1. Možnosti rozvoje zeleně v zastavěném území.

Zahrádkářské kolonie

Zahrádkářské kolonie poskytují možnost individuální rekreace. Kvůli urbanistické struktuře města (převaha hromadného bydlení) vznikl v Ostrově v minulosti masivní zábor území pro tento typ rekreace. Zahrádkářské kolonie plní rozporuplnou funkci v systému města – jde často o vyhrazenou zeleň, kam má přístup jen člen kolonie, nečlenům je přístup odepřen. Na druhou stranu jde o velkou plochu zeleně, vyznačující se velkou diverzitou. Moderní přístup k funkci zahrádkářských kolonií se snaží umožnit přístup do areálů i nečlenům, ale tak aby zároveň byly uchráněny jednotlivé zahrádky. Děje se tak formou přístupných cest, které jsou nějak (např. ploty) odděleny od zahrádek. Důležité je v každém případě podporovat prostupnost těchto kolonií, v ideálním případě jsou součástí i společné prostory (U – parkově upravené plochy).

Doporučení: S ohledem na hospodaření a užívání zahrádkářských kolonií je nezbytné dbát na odstraňování kompostovatelného odpadu z důvodů zamezení šíření nepůvodních druhů do okolní krajiny.

Základní plochy, základní plochy na osách

Základní plochy jsou nejnižší stavební jednotkou systému zeleně, jejich logickým, funkčním a prostorovým spojováním vznikají rozvojové osy. Základní plochy jsou tedy stavebním kamenem systému zeleně, a to i když nejsou součástí rozvojových os.

Systém zeleně Ostrova mezi základními plochami definuje významné plochy zeleně – plochy ležící mimo osy zeleně, ale důležité z hlediska systému zeleně, protože jejich vliv významně překračuje jejich vlastní hranici. Za významné objekty zeleně jsou považovány hřbitovy a spádové parky či plochy zeleně důležité pro danou místní část. Blíže viz kapitola 2.2, 2.3.

Popis základních ploch, význam v systému zeleně a návrh regulace viz kap. 2.4, 2.5 a 2.6.

Lesy

Lesy jsou nedílnou a v případě Ostrova přirozenou součástí rekreace v krajině. Svědčí o tom i snaha návrhu ve směřování rozvojových os. Limitou většího řízeného využití je však hledisko majetkové, kdy s výjimkou části porostů v Horním Žďáře, nejsou lesy v majetku Města.

4.6 Návrh dřevinných vegetačních prvků

Pro výběr vhodného druhu (taxonu) dřevin je nutné zohlednit více okolností, zejména:

- požadované funkce výsadby
- vlastnosti stanoviště
- možné nežádoucí důsledky použití jednotlivých druhů rostlin
- dostupnost rostlinného materiálu
- vhodná technologie zakládání vegetačních prvků a následná péče o ně

Podobně se i návrh prostorové struktury vysazovaných dřevin odvíjí od požadované funkce a vlastností stanoviště. Výběr vhodného taxonu i prostorového uspořádání je ovlivněn také polohou výsadbové plochy v rámci města. Obecně platí, že by při výsadbě měly převažovat domácí druhy dřevin – jsou nejlépe přizpůsobeny prostředí, nejsou ekologickou hrozbou (genetická eroze, invazní druhy, ...), svojí fyziologií zapadají do středoevropského prostředí. Na druhé straně je ale třeba zmínit, že prostředí v intravilánu často skýtá tak zhoršené stanovištní podmínky, že není možné použití původních dřevin nebo jejich kultivarů a nezbyvá než sáhnout po introdukovaných dřevinách.

Parky a jiné plochy zeleně v hlavní funkci

Pro parky a další funkční typy zeleně v hlavní funkci je vhodné vytvářet kostru výsadby z původních dlouhověkých dřevin a upřednostňovat vzrůstné dřeviny, pokud to prostorové podmínky dovolují. Zároveň však je možné použít jako doplněk introdukované dřeviny, které přináší do výsadby jinou kvalitu, kterou nemohou poskytnout domácí druhy dřevin, nebo alespoň jejich kultivary.

Městský parter

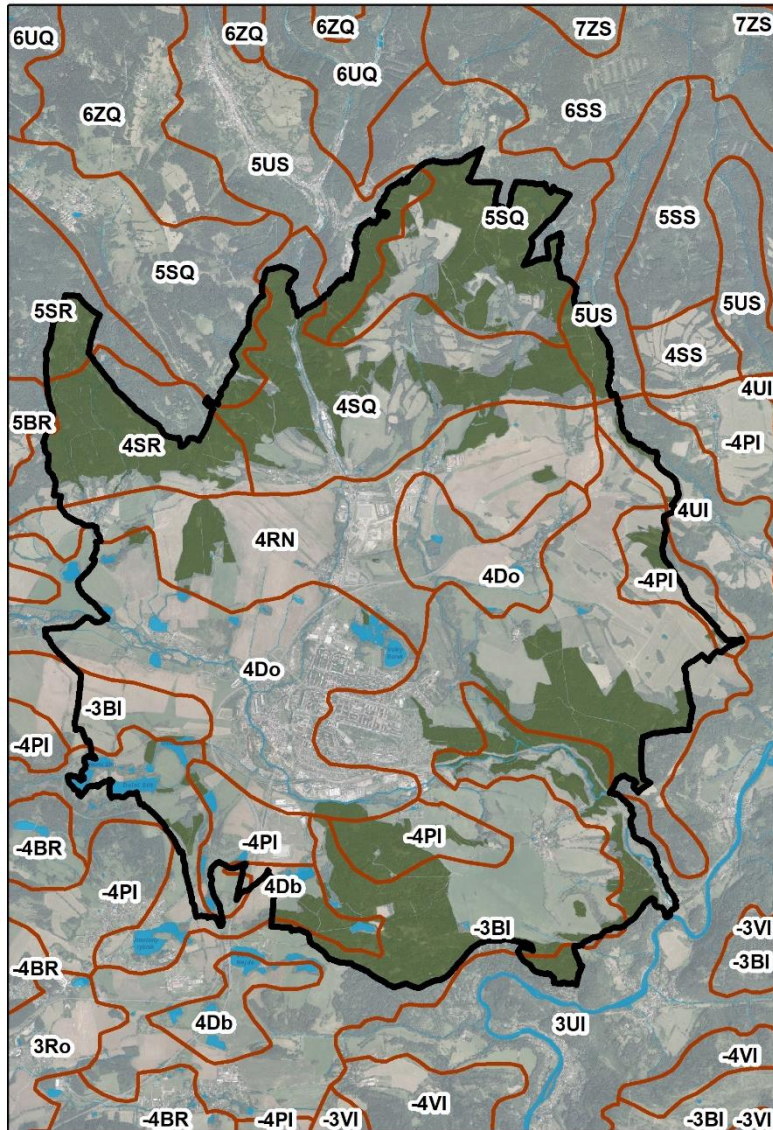
Uliční prostor se často vyznačuje extrémními stanovištními podmínkami, vysazované dřeviny se musí potýkat zejména se zasolením půd, extrémními teplotami, suchem, nedostatečným prokořenitelným prostorem. V takových případech je nutné sáhnout po nepůvodních dřevinách, které zhoršené podmínky snáší. V extrémních podmínkách zástavby je nutno rovněž počítat i s náročnějšími technickými opatřeními, které pro dřeviny zabezpečí vhodné životní podmínky, a následně také s intenzivnější rozvojovou a udržovací péčí.

Výsadby v intravilánu

Předchozí dvě kategorie základních ploch zeleně kladou důraz na estetické působení výsadby, která je promyšlená a zhotovená podle pečlivě vypracovaného osazovacího plánu. Naproti tomu je u výsadeb biotechnického rázu upřednostňována funkčnost. Jedná se o clony, stabilizace svahů, výsadby podél komunikací. Opět je třeba upřednostňovat domácí druhy dřevin. Pro dřívější naplnění požadované funkce je ale možné pomoci si nepůvodními dřevinami, které budou chápány jako dočasné (např. rychle rostoucí dřeviny vytvoří clonu, která bude plnit svou funkci, dokud nedorostou a nepřevzou funkci domácích druhů). Důležitým principem je rovněž i použití školkařského materiálu – ne jenom alejových výpěstků, které jsou náročnější zejména na zálivku. Výsadby zahuštěných skupin s následujícími probírkami pak dokáží preferovanou funkčnost poměrně rychle zajistit.

Výsadby v extravilánu

V nezastavěném území i na přechodu obce a krajiny je jednoznačně doporučováno použití výhradně domácích druhů dřevin. V krajině je použití introdukovaných dřevin téměř vyloučeno, na hranici zástavby je možné nepůvodní dřeviny používat jen na extrémních stanovištích. Kombinace volby

vhodného rostlinného materiálu a tomu odpovídající technologie založení a údržby je pak zárukou dlouhodobé funkčnosti v kontextu přiměřených nákladů. Jde například o lesnické metody zakládání nové krajinné zeleně či skladebných prvků ÚSES.

Doporučené domácí dřeviny

Kritéria volby taxonu byly specifikovány v úvodu kapitoly, co se stanoviště týká, je vhodným nástrojem Biogeografické členění ČR (CULEK a kol, 2003), dílo, které charakterizuje přírodní podmínky jednotlivých krajinných celků. Nejnižší jednotkou je biochora – územní celek s homogenními stanovištními podmínkami. Biochora je tedy vodíkem výběru dřevin pro danou lokalitu – v popisu biochory jsou představeny typická rostlinná společenstva, taxonomické složení daného společenstva je pak dohledatelné v Katalogu biotopů ČR*, dostupné na: <https://www.ochranaprirody.cz/res/archive/299/036740.pdf?seek=1465205752>

Přehled biochor ukazuje obrázek vlevo.

Výčet dotčených biochor je následující: -3BI, 4Db, 4Do, -4PI, 4RN, 4SQ, 4SR, 5SQ, 5US

*(CHYTRÝ, Milan. *Katalog biotopů České republiky: Habitat catalogue of the Czech Republic*. 2. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010. ISBN 978-80-87457-02-3.)

Doporučené nepůvodní dřeviny

Při výběru introdukovaných dřevin je vhodnější používat ověřené taxony – nehrozí pak nečekané komplikace (neujmutí, nečekané růstové vlastnosti, nečekané environmentální dopady apod.).

5 ZÁVĚR – PRIORITY ŘEŠENÍ

- Z analýzy stavu ploch vyvstaly plochy, které jsou hodnoceny jako nestabilní. Takto hodnocené plochy, které jsou zároveň součástí rozvojových os, je nutno stabilizovat, to znamená řešit jednotlivá nevyhovující kritéria či jejich kombinaci. Návrh opatření ke zlepšení stavu ploch řešit koncepčně podrobnou studií či projektovou dokumentací zpracovanou odbornou osobou.
- Samostatným problémem je revitalizace nestabilních obytných celků. Nejen z hlediska doplnění prostorové a druhové skladby dřevin, ale i zlepšení dnes již nevyhovujících provozních vztahů, obnovu podmínek pro komunitní využití obyvatel – vytvoření důvodů pro opuštění bytů a pobyt venku. Návrh opatření ke zlepšení stavu ploch řešit koncepčně podrobnou studií či projektovou dokumentací zpracovanou odbornou osobou.
- Velkým tématem ve městě je zcela jistě rozvoj a sjednocení charakteru rozvojové osy Nádražní a jižní části Dolnožďárské, které mají velký potenciál pro vytvoření jasné a prostorově významné stopy s použitím vzrůstných stromořadí a doprovodem vyšší vybavenosti s cílem vytvoření kvalitního veřejného polyfunkčního prostoru města
- Pro obce zahrnuté do správního celku je téměř obecně platná potřeba zlepšení stavu a vybavenosti veřejných prostor, návší i menších ploch, dále vytvoření podmínek pro oživení komunitních aktivit, příjemného pobytu a celkové zlepšení nejen vzhledu, ale i funkčního využití ploch.

Návrh systémových opatření a doporučení pro rozvoj a zvyšování kvality zeleně, zelené infrastruktury

Níže jsou uvedena obecná systémová opatření a doporučení pro rozvoj a zvyšování kvality zelené infrastruktury - systému zeleně jako celku či jednotlivých ploch samostatně tak, aby mohla dlouhodobě plnit své ekosystémové služby, včetně estetických, kulturně – sociálních či rekreačních funkcí.

- Důsledně chránit stávající plochy zeleně, parky, parkově upravené plochy před jejich redukcí či přeměnou na jiné plochy, bránit nekonceptním a neodborným dosadbám či jiným nevhodným úpravám. Přeměnu zelených ploch na plochy nezelené vždy řádně odůvodňovat. Při úpravách a rekonstrukcích ulic a komunikací v maximální možné míře doplňovat uliční stromořadí, zachovávat a optimalizovat životní podmínky stromů.
- Z důvodu možného narušení navržených propojení v rámci jednotlivých ploch a koridorů navrženého systému zeleně při rozhodování nevnášet do území bariéry či taková řešení, která by zabránila prostupnosti a průchodnosti území a navrženého systému zeleně.
- V rámci přípravy nové výstavby na území města, a to ať jde o záměry města či jiných investorů, požadovat řešení zeleně, a to včetně vyšší zeleně, která bude navazovat na okolní plochy. Zachovávat uliční stromořadí, veřejná prostranství a městský parter a uplatňovat a požadovat vytvoření propojeného systému v souladu s návrhem v Generelu zeleně.
- Při plánování výstavby či rekonstrukcí, a to včetně inženýrských sítí, jejich přeložek, v dostatečném předstihu a v maximální možné míře koordinovat záměry města i jiných investorů s ohledem na městskou zeleň.

- V rámci městské zeleně, ale i ploch zeleně vně intravilánu města, v maximální možné míře využívat prvky, které zlepšují životní podmínky zeleně, a to ať jde o budování vodních prvků či prvků zadržujících či zasakujících vodu, redukovat nepropustné povrchy za propustné či částečně propustné, realizovat další adaptační a mitigační opatření k posilování resistance a resilience (modro-zelená infrastruktura). Při navrhování a realizaci výsadeb důsledně uplatňovat nové technologie a postupy zajišťující dostatečný prokořenitelný kořenový prostor (v případě stromů) a opatření zvyšující odolnost vysazených rostlin.
- Navrhování nových výsadeb realizovat ve spolupráci s kvalifikovanou osobou tak, aby v návrhu byly zohledněny lokální podmínky, aby zeleň na svém stanovišti mohla plnit svoji funkci dlouhodobě.
- V rámci nových výsadeb důsledně vyžadovat a dodržovat rozvojovou péči zahrnující nejen výchovná pěstební opatření, ale i důslednou zálivku. Odbornou péči provádět prostřednictvím kvalifikovaných osob.
- Při realizaci stavebních prací či různých výkopových prací důsledně dbát na ochranu zelených ploch a vegetace.
- Zásahy do zeleně na území památkové zóny, včetně zámeckého parku a klášterní zahrady, vždy realizovat na podkladě odborného vyhodnocení a odborného návrhu, který respektuje historický odkaz a vývoj lokalit.
- Při plánování zeleně realizovat tam, kde to bude možné i zelené střechy a zelené stěny jako prostředek pro zkvalitnění životních podmínek ve městě. Na místech, kde to okolnosti a provoz umožňují a vyžadují, realizovat plochy ochranné zeleně (např. clony podél dopravních koridorů, pohledové odclonění apod.).
- Doplnění, obnovu a údržbu stromořadí realizovat a plánovat vždy v kontextu celé ulice a celého města, včas plánovat i obnovu dožívajících stromořadí. Navrhování a realizaci těchto prací provádět prostřednictvím kvalifikované osoby.
- Při plánování volnočasových aktivit v příměstských zónách plánovat i propojení okolní krajiny s intravilánem města prostřednictvím zelených cest a stromořadí. Tyto koridory doplnit odpovídající vybaveností (lavičky, odpadkové koše, naučné stezky informační systém, cvičící sestavy). Podporovat a realizovat výsadbu stromořadí nebo zelených pásů také v extravilánu v návaznosti na cesty krajinou či cyklostezky.
- Podporovat zakládání a péči o prvky ÚSES.
- U zahrádkářských osad při střetu s krajinou realizovat opatření s cílem zabránění rozšiřování nepůvodních druhů ze zahrádkářských osad do okolní krajiny.
- Podporovat vzdělávání a rozšiřování znalostí a vědomostí související s ochranou přírody a krajiny a zeleně města.

- Pro úspěšnou péči o zeleň a její rozvoj zajistit zpracování evidenčních dokumentů jako je pasport zeleně, a ty pravidelně aktualizovat. Dále zajistit zpracování podrobného návodu na management péče o zeleň, ve kterém budou vydefinována jednotlivá opatření na jednotlivých plochách zeleně. Pro úspěšnou a systémově propojenou realizaci opatření zeleno-modré infrastruktury zajistit zpracování koncepce a konkrétních návrhů této infrastruktury. Při tvorbě dokumentů zajistit participaci kompetentních zástupců orgánů či zástupců města.
- Péči o městskou zeleň svěřit kvalifikovaným zaměstnancům